

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ"
для студентів усіх спеціальностей
денної форми навчання**

**Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2016**

Затверджено на засіданні кафедри контролю і аудиту.
Протокол № 12 від 10.06.2015 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: Л. В. Дікань
О. В. Кожушко
Ю. О. Лядова

Робоча програма навчальної дисципліни "Державний аудит"
Р 58 для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання : [Електронне видання] / уклад. Л. В. Дікань, О. В. Кожушко, Ю. О. Лядова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 79 с.

Подано структуру та тематичний план навчальної дисципліни, її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, семінарських і практичних занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання.

Вступ

У сучасних умовах господарювання реформа державного фінансового контролю (ДФК) набирає все більше обертів. При цьому вирішальною є зміна ідеології контролю – перехід від фіскальної ревізії до більш партнерського аудиту, і як наслідок – застосування принципово нових для України видів і форм державного фінансового контролю за ефективним використанням бюджетних коштів.

Однією з таких форм є державний аудит, який здійснюється з метою встановлення законності та оцінювання ефективності і доцільності витрачання коштів Державного бюджету України, використання коштів місцевих бюджетів, загальнодержавних цільових, позабюджетних фондів, державного й комунального майна, результативності виконання державних програм тощо.

Проведення державного аудиту на макро- і мікроекономічному рівнях потребує зміни підходів і принципів щодо організації, методології та методики здійснення державного фінансового контролю й аудиту в різних сферах економіки.

Тому наразі є дуже актуальною і необхідною цільова підготовка фахівців, спроможних здійснювати аудит використання бюджетних коштів у розрізі всіх його форм (державний аудит суб'єктів господарювання, аудит ефективності виконання бюджетних програм, аудит виконання місцевих бюджетів, аудит ефективності діяльності тощо). Усе це обумовлює необхідність вивчення дисципліни "Державний аудит".

Навчальна дисципліна "Державний аудит" є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня "магістр".

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань: усі	За вибором
Модулів – 2	Усі спеціальності	Рік підготовки
Змістовних модулів – 2		5-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр
		10-й
Тижневих годин для денної форми навчання – 4; самостійної роботи – 6	Освітній ступінь: магістр	Лекції
		28 год
		Практичні, семінарські
		28 год
		Самостійна робота
		94 год
		Вид контролю
іспит		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи для денної форми навчання становить 59 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є надання студентам знань з теорії та практики державного аудиту.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння студентами теоретичних основ державного аудиту;
оволодіння знаннями з конкретних форм організації державного аудиту;

вивчення сучасних методів та процедур державного аудиту.

"Державний аудит" – це навчальна дисципліна, що вивчає принципи, методи і форми дослідження законності, достовірності, економічної доцільності та ефективності використання бюджетних коштів і майна

на різних рівнях державного управління, а також господарських і фінансових операцій і процесів на підприємствах, організаціях та установах державної форми власності на основі використання облікової, звітної, планової (нормативної) та іншої економічної інформації в поєднанні з дослідженням фактичного стану об'єктів державного аудиту.

Об'єктом навчальної дисципліни є процеси спостереження за фактичним станом об'єктів державного аудиту і перевірки ефективності використання бюджетних коштів і майна, а також законності використання облікової, звітної, планової (нормативної) та іншої економічної інформації.

Предметом навчальної дисципліни є система економічних відносин на макро- і мікрорівнях із приводу систематичного спостереження, перевірки і вдосконалення функціонування процесу ефективного управління бюджетними коштами відповідно до конституційних норм і законодавчого регулювання.

Вивчення цієї навчальної дисципліни студент розпочинає, набувши певних знань, навичок та вмінь з інших галузей науки та виробничої практики. Перш за все це стосується дисциплін загальноекономічного циклу: "Політекономія", "Макроекономіка", "Мікроекономіка", "Фінанси". Крім того потрібні досконалі знання зі спеціальних дисциплін: "Бухгалтерського обліку (загальна теорія)", "Фінансовий облік", "Аналізу господарської діяльності", "Господарське право", "Контроль і ревізія". У свою чергу, знання із цієї дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Аудит", "Організація і методика аудиту", "Контроль у бюджетних установах", "Судово-економічна експертиза", "Фінансово-господарський контроль", "Перевірка державних закупівель" тощо.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі види занять розроблені відповідно до кредитно-трансфертної системи організації навчального процесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

значення, місце і роль державного аудиту в сучасних умовах господарювання України;

поняття державного аудиту, організації і методики його здійснення;

процес державного аудиту і склад робіт, виконуваних на кожному з його етапів;

вироблені наукою і практикою основні принципи й підходи до організації державного аудиту в умовах ринкової економіки;

історію розвитку державного аудиту в Україні та світі для більш глибокого розуміння його цілей, завдань і функцій;

класифікацію державного аудиту;

функції, права, обов'язки суб'єктів державного аудиту, а також їх відповідальність за результати перевірки;

нормативно-правову базу, що регламентує діяльність контролюючих органів, які здійснюють державний аудит, таких, як Державна фінансова інспекція України (ДФІ) та Рахункова палата України;

цілі, завдання та основні принципи організації державного аудиту;

методичні рекомендації з проведення державного аудиту виконання бюджетних програм;

методичні рекомендації з проведення державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання;

методичні рекомендації з проведення державного аудиту фінансово-господарської діяльності інших суб'єктів господарювання, що отримують (отримували) бюджетні кошти;

методичні рекомендації з проведення державного аудиту місцевих бюджетів;

методичні рекомендації з проведення аудиту ефективності адміністративної діяльності;

методичні рекомендації з проведення аудиту державного і комунального майна;

основні принципи систематизації й узагальнення матеріалів аудиторського дослідження, складання аудиторського звіту, реалізації матеріалів аудиту;

уміти:

планувати основні завдання державного аудиту щодо різних об'єктів та виконувати їх на кожному етапі аудиту;

розробляти календарні графіки, програми й плани проведення аудиторських досліджень;

визначати економічну ефективність, результативність планування діяльності державних аудиторів;

організовувати підготовку здійснення державного аудиту різних об'єктів;

відбирати й застосовувати найбільш сучасні й ефективні прийоми і методи для отримання доказів законності використання бюджетних коштів, державного і комунального майна та ефективності управління державними коштами;

організовувати облік результатів державного аудиту;

проводити моніторинг, камеральні перевірки та обстеження фінансово-господарської діяльності бюджетних установ;

перевіряти результативні показники бюджетних програм;

здійснювати перевірку фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектора економіки;

перевіряти формування доходів і ефективне використання видатків бюджету;

здійснювати моніторинг результатів державного аудиту;

складати звіт за результатами державного аудиту;

визначати ризикові операції діяльності об'єкта дослідження;

застосовувати методи збирання інформації про об'єкти аудиту;

об'єктивно оцінювати і аналізувати інформацію, отриману за результатами здійснення державного аудиту;

узагальнювати й систематизувати матеріали аудиторського дослідження;

вносити пропозиції та рекомендації щодо реалізації матеріалів державного аудиту;

формулювати проблеми та визначати гіпотези аудиту ефективності виконання бюджетних програм і місцевих бюджетів;

розробляти заходи щодо впровадження більш ефективних форм організації та проведення державного аудиту.

У процесі викладання навчальної дисципліни основну увагу приділяють оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

**Професійні компетентності, які отримують студенти після
вивчення навчальної дисципліни**

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ДА* 1	Визначати особливості здійснення державного аудиту в Україні та за її межами	Проводити порівняльний аналіз впровадження та розвитку державного аудиту на теренах України та за кордоном
		Проводити аналіз чинного нормативно-правового забезпечення державного аудиту в Україні
		Визначати найбільш сучасні й ефективні різновиди державного аудиту
		Визначати мету, завдання, предмет та об'єкти державного аудиту
ДА 2	Здійснювати організацію державного аудиту	Визначати права, обов'язки та відповідальність суб'єктів державного аудиту
		Проводити планування державного аудиту
		Застосовувати доцільні методи та прийоми під час проведення державного аудиту
		Здійснювати узагальнення результатів державного аудиту
		Проводити оцінювання результатів, виявляти причини порушень у ході використання бюджетних коштів і майна
		Розробляти рекомендації за результатами державного аудиту
ДА 3	Здійснювати державний аудит	Проводити державний аудит діяльності бюджетних установ
		Здійснювати державний аудит виконання бюджетних програм
		Проводити державний аудит діяльності суб'єктів господарювання
		Здійснювати державний аудит виконання місцевих бюджетів
		Визначати технологію державного аудиту окремих господарських операцій

1	2	3
ДА 3	Здійснювати державний аудит	Проводити державний аудит ефективності діяльності
		Проводити аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів
		Здійснювати аудит державного і комунального майна

*Примітка. ДА – державний аудит.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні та організаційні засади державного аудиту

Тема 1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту

1.1. Основні історичні етапи становлення державного аудиту.

Етапи виникнення державного фінансового контролю у світі та його вплив на розвиток державного аудиту. Основні віхи розвитку державного аудиту в Україні. Процес становлення державного аудиту, починаючи з державного фінансового контролю.

1.2. Сучасний стан державного аудиту на теренах України та перспективи його розвитку.

Особливості запровадження державного аудиту в контексті реформування системи державного фінансового контролю в Україні. Перспективи розвитку державного аудиту.

1.3. Організація державного аудиту в зарубіжних країнах.

Організація державного аудиту в окремих країнах світу. Особливості організації державного аудиту в розвинутих країнах світу та в країнах СНД.

1.4. Міжнародні організації контрольних органів (INTOSAI, EUROSAI).

Організація та основні напрями діяльності міжнародної організації вищих органів контролю INTOSAI. Функції та задачі EUROSAI.

Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту

2.1. Необхідність, місце та значення державного аудиту в сучасних умовах.

Необхідність здійснення та значення державного аудиту в сучасних умовах господарювання. Місце державного аудиту в системі державного фінансового контролю.

2.2. Державний аудит як складова державного фінансового контролю.

Сутність та класифікація ДФК в Україні. Визначення поняття державний аудит у вітчизняному та міжнародному законодавстві.

2.3. Нормативно-правове забезпечення державного аудиту в Україні.

Законодавчі і нормативно-правові акти, які забезпечують здійснення державного аудиту в Україні.

2.4. Стандартизація державного аудиту.

Структура та значення національних стандартів державного аудиту. Міжнародні стандарти державного аудиту *INTOSAI*.

2.5. Принципи здійснення державного аудиту.

Основний зміст та призначення принципів державного аудиту.

Тема 3. Класифікація державного аудиту

3.1. Види державного аудиту відповідно до міжнародних стандартів (INTOSAI).

Перелік та характеристика видів державного аудиту, що застосовуються світовою спільнотою.

3.2. Різновиди державного фінансового аудиту.

Види державного фінансового аудиту в Україні. Зміст та характеристика основних різновидів державного аудиту згідно з вітчизняним законодавством.

Тема 4. Суб'єкти державного аудиту

4.1. Державна фінансова інспекція України.

Правовий статус ДФІ України. Структура ДФІ. Завдання та функції ДФІ України під час здійснення державного аудиту.

4.2. Рахункова палата України.

Історія створення та діяльність Рахункової палати України на сучасному етапі господарювання. Організаційна структура Рахункової палати України.

Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України

5.1. Сутність та принципи організації державного аудиту.

Сутність поняття "організація державного аудиту". Зміст принципів організації державного аудиту.

5.2. Стадії та етапи здійснення державного аудиту ДФІ.

Стадії та етапи здійснення різних видів державного аудиту.

5.3. Планування державного аудиту органами ДФІ.

Процес планування державного аудиту. Структура плану та програми державного аудиту.

5.4. Сутність та зміст методичних прийомів державного аудиту.

Загальнонаукові методи державного аудиту. Специфічні методичні прийоми, що застосовує державний аудитор під час аудиторських досліджень.

5.5. Контроль якості державного аудиту.

Завдання ДФІ щодо оцінювання якості внутрішнього державного аудиту в бюджетних установах. Основні напрями контролю якості державного аудиту.

Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України

6.1. Процес державного аудиту та його етапи.

Поняття організації аудиторської діяльності, організації державного аудиту. Основні принципи, за якими здійснюється державний аудит, права та обов'язки аудиторів Рахункової палати та посадових осіб об'єкта перевірки. Характеристика основних етапів та стадій організації державного аудиту.

6.2. Планування державного аудиту Рахунковою палатою України.

Процес планування державного аудиту. Структура плану та програми державного аудиту.

6.3. Загальний порядок проведення державного аудиту Рахунковою палатою.

Визначення основних підходів до проведення державного аудиту Рахунковою палатою України.

6.4. Координація дій аудиторів із працівниками об'єкта перевірки.

Питання координації дій аудиторів із діями працівників об'єкта перевірки, порядок роботи експертів та консультативної групи.

6.5. Нагляд за проведенням аудиту. Документування процесу аудиту.

Процес документування аудиту, необхідність та порядок здійснення нагляду.

6.6. Оформлення результатів державного аудиту.

Порядок складання і подання аудиторського звіту. Зміст основних структурних елементів аудиторського звіту.

6.7. Контроль якості державного аудиту.

Завдання Рахункової палати України щодо контролю якості державного аудиту. Основні напрями контролю якості державного аудиту.

Змістовий модуль 2

Методичні основи державного аудиту

Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)

7.1. Мета, завдання й об'єкти аудиту виконання бюджетних програм.

Поняття "державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм". Основні завдання аудиту ефективності. Об'єкти та джерела інформації аудиту ефективності.

7.2. Методика проведення державного аудиту виконання бюджетних програм.

Збирання даних, їх узагальнення та аналіз із метою підтвердження або спростування висунутих гіпотез аудиту. Підготовка висновків та пропозицій, реалізація яких підвищила б рівень виконання бюджетної програми. Обговорення результатів з учасниками аудиту ефективності.

7.3. Оформлення і реалізація результатів аудиту.

Аудиторський звіт та його складові. Порядок реалізації результатів аудиту ефективності.

Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання

8.1. Поняття, об'єкти і завдання аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Поняття "державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання". Основні завдання аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Об'єкти та джерела інформації аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

8.2. Методика проведення аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання. Збирання даних, їх узагальнення та аналіз.

8.3. Оформлення і реалізація результатів аудиту.

Підготовка висновків та пропозицій, звітування про результати аудиту. Аудиторський звіт та його складові. Порядок реалізації результатів аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів

9.1. Поняття, об'єкти і завдання державного аудиту виконання місцевих бюджетів.

Поняття "державний фінансовий аудит виконання місцевих бюджетів". Основні завдання аудиту виконання бюджету. Об'єкти та джерела інформації аудиту виконання бюджету.

9.2. Методика проведення державного аудиту виконання місцевих бюджетів.

Перевірка ризикових операцій фінансово-господарської діяльності суб'єктів аудиту виконання бюджету. Збирання даних, їх узагальнення та аналіз.

9.3. Оформлення і реалізація результатів аудиту.

Підготовка висновків та пропозицій, звітування про результати аудиту. Аудиторський звіт та його складові. Порядок реалізації результатів аудиту виконання місцевих бюджетів.

Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій

10.1. Поняття і об'єкти операційного аудиту.

Поняття "державний фінансовий аудит окремих господарських операцій". Основні завдання операційного аудиту. Об'єкти та джерела інформації операційного аудиту.

10.2. Порядок проведення операційного аудиту.

Перевірка окремих операцій фінансово-господарської діяльності суб'єктів аудиту. Збирання даних, їх узагальнення та аналіз.

10.3. Оформлення і реалізація результатів операційного аудиту.

Підготовка висновків та пропозицій, звітування про результати аудиту. Аудиторський звіт та його складові. Порядок реалізації результатів операційного аудиту.

Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності

11.1. Загальні положення аудиту ефективності діяльності.

Загальні положення методики аудиту ефективності діяльності. Особливості, мета, предмет, суб'єкт та об'єкти аудиту ефективності діяльності.

11.2. Планування аудиту ефективності діяльності.

Зміст та значення першого етапу аудиту ефективності діяльності – планування. Характеристика фаз етапу планування аудиту ефективності.

11.3. Проведення (виконання) аудиту ефективності діяльності.

Фази етапу виконання аудиту ефективності. Сутність та зміст аудиторських доказів. Порядок складання вибірки.

11.4. Звітування за результатами аудиту ефективності діяльності.

Порядок складання звіту про результати проведеного аудиту ефективності діяльності. Основні вимоги до рекомендацій.

11.5. Перевірка виконання пропозицій за результатами аудиту ефективності діяльності.

Порядок здійснення перевірки виконання пропозицій за результатами аудиту ефективності діяльності.

Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів

12.1. Аудит доходів і видатків державного бюджету.

Порядок аудиту доходів і видатків.

12.2. Аудит державного адміністрування.

Порядок аудиту державного адміністрування.

12.3. Аудит міжбюджетних трансфертів.

Порядок аудиту міжбюджетних трансфертів.

Тема 13. Аудит державного і комунального майна

13.1. Поняття державного і комунального майна.

Поняття та призначення державного майна. Основні складові державного і комунального майна.

13.2. Методика аудиту державного і комунального майна.

Загальні положення методики аудиту державного і комунального майна. Мета, завдання, об'єкти, джерела інформації аудиту державного і комунального майна. Особливості аудиту приватизації державного і комунального майна.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення дисципліни кожен студент повинен ознайомитись як із робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її змістових модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання навчальної роботи.

Навчальний процес згідно з програмою навчальної дисципліни "Державний аудит" здійснюється у таких формах: лекційні, семінарські та практичні заняття; самостійна робота студентів; контрольні заходи.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання змістових модулів. Змістовий модуль – це відносно окремий самостійний блок навчальної дисципліни, який логічно поєднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин відведених на				
	лекції	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійну роботу	ІНДЗ
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади державного аудиту					
1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту	0,5	2	–	8	–
2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту	0,5	2	–	8	–
3. Класифікація державного аудиту	1	2	–	8	–
4. Суб'єкти державного аудиту	0,5	2	–	8	–
5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України	0,5	2	–	8	–
6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	1	4	–	8	–
Разом годин за змістовим модулем 1	4	14	–	48	–
Змістовий модуль 2. Методичні основи державного аудиту					
7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	1	2	–	9	–

Закінчення табл. 4.1

1	2	3	4	5	6
8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	1	2	–	9	–
9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів	1	2	–	9	–
10. Державний аудит окремих господарських операцій	1	2	–	9	–
11. Державний аудит ефективності діяльності	1	4	–	9	–
12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	0,5	2	–	9	–
13. Аудит державного і комунального майна	0,5	2	–	8	–
Разом годин за змістовим модулем 2	6	16	–	62	–
Усього годин за модулями	10	30	–	110	–

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо.

Таблиця 5.1

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 1			
Теоретичні та організаційні засади державного аудиту			
Тема 1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття</i></p> <p style="text-align: center;"><i>"Проблемні питання виникнення і розвитку державного аудиту в Україні та за її межами"</i></p> <p>1. У чому полягає значення вивчення історичних аспектів розвитку державного аудиту?</p> <p>2. Які основні важелі впливу на розвиток державного аудиту з огляду на його історичні аспекти розвинення?</p> <p>3. Визначте основні етапи розвитку системи державного фінансового контролю в умовах розбудови ринкових відносин в Україні.</p> <p>4. Які положення розвитку державного контролю зазначено в Лімській декларації?</p>	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11; 14; 39; 40; 42 – 44]

1	2	3	4
	5. Визначте принципи контролю незалежних державних органів контролю відповідно до Лімської декларації. 6. Проаналізуйте основну мету Лімської декларації. 7. Визначте призначення та функції <i>INTOSAI</i> . 8. Проаналізуйте організаційні схеми державного аудиту, що застосовуються в зарубіжних країнах. 9. Проаналізуйте спільні та відмінні риси між діяльністю <i>INTOSAI</i> і <i>EUROSAI</i>		
<i>Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту</i>	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Сутність та зміст державного аудиту: дискусійні питання"</i> 1. Визначте місце та значення державного аудиту в сучасних умовах. 2. Наведіть поняття "державний аудит". 3. Назвіть відмінності між державним аудитом, незалежним аудитом та ревізією. 4. Назвіть основні стандарти державного аудиту та охарактеризуйте їх зміст. 5. Проаналізуйте основні нормативно-правові акти в розрізі регулювання державного аудиту	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 3. Класифікація державного аудиту</i>	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Зміст різновидів державного аудиту в міжнародній та вітчизняній практиці"</i> 1. Укажіть мету та зміст фінансового аудиту. 2. Перелічіть основні цілі та завдання аудиту ефективності. 3. Дайте визначення аудиту відповідності. 4. Охарактеризуйте різновиди державного аудиту згідно з діючим законодавством. 5. Назвіть відмінності між внутрішнім і зовнішнім аудитом у державному секторі	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 4. Суб'єкти державного аудиту</i>	<i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Особливості функціонування Державної фінансової інспекції та Рахункової палати України"</i> 1. Дайте визначення статусу ДФІ України. 2. Охарактеризуйте структуру ДФІ та її підпорядкованість. 3. Назвіть основні завдання та функції ДФІ під час здійснення державного аудиту. 4. Перелічіть права та повноваження ДФІ як суб'єкта державного аудиту	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]

Продовження табл. 5.1

1	2	3	4
	5. Охарактеризуйте основні напрями діяльності Рахункової палати України. 6. Визначте завдання та функції Рахункової палати. 7. Розкрийте права та повноваження Рахункової палати України як суб'єкта державного аудиту		
<i>Тема 5.</i> Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Сучасний стан організації державного аудиту ДФІ України"</i></p> 1. Наведіть поняття організації державного аудиту. 2. Розкрийте зміст принципів організації державного аудиту. 3. Визначте стадії здійснення державного аудиту ДФІ. 4. Охарактеризуйте зміст етапів здійснення різних видів державного аудиту. 5. Перелічіть основні напрями процесу планування державного аудиту. 6. Розкрийте зміст структурних елементів плану та програми державного аудиту. 7. Перелічіть загальнонаукові методи державного аудиту. 8. Охарактеризуйте специфічні методичні прийоми, що застосовує державний аудитор під час аудиторських досліджень. 9. Назвіть завдання ДФІ щодо оцінювання якості внутрішнього державного аудиту в бюджетних установах. 10. Охарактеризуйте основні напрями контролю якості державного аудиту	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 6.</i> Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Сучасний стан організації державного аудиту Рахунковою палатою України"</i></p> 1. Визначте поняття організації аудиторської діяльності, організації державного аудиту. 2. Перелічіть основні принципи, за якими здійснюється державний аудит. 3. Назвіть права та обов'язки аудиторів Рахункової палати та посадових осіб об'єкта перевірки. 4. Охарактеризуйте основні етапи та стадії організації державного аудиту. 5. Розкрийте зміст процесу планування державного аудиту	4	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]

1	2	3	4
	6. Наведіть структуру плану та програми державного аудиту. 7. Визначте основні підходи до проведення державного аудиту Рахунковою палатою України. 8. Назвіть питання координації дій аудиторів із діями працівників об'єкта перевірки. 9. Охарактеризуйте порядок роботи експертів та консультативної групи. 10. Розкрийте зміст процесу документування аудиту. 11. Визначте необхідність та порядок здійснення нагляду. 12. Наведіть основні принципи складання і подання аудиторського звіту. 13. Розкрийте зміст основних структурних елементів аудиторського звіту. 14. Перелічіть завдання Рахункової палати України щодо контролю якості державного аудиту. 15. Охарактеризуйте основні напрями контролю якості державного аудиту		
Усього годин		14	

Підсумкові бали за кожне семінарське завдання виставляють у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховують у процесі накопичення підсумкових балів із цієї навчальної дисципліни.

6. Теми практичних занять

Практичне заняття – це форма навчального заняття, за якою викладач організовує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом відповідно сформульованих завдань. Проведення практичного заняття ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння студентами необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різної складності для вирішення їх на занятті.

Практичне заняття містить проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, ставлення загальної проблеми викладачем

та її обговорення за участю студентів, вирішення завдань з їх обговоренням, вирішення контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 6.1).

Таблиця 6.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями) та навчальні завдання практичних занять	Кількість годин	Література
1	2	3	4
Змістовий модуль 2. Методичні основи державного аудиту	<p><i>Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити ефективність, результативність та економічність виконання бюджетних програм, згідно із запропонованими завданнями.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 19 – 24; 28; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
	<p><i>Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити правомірність здійснення і правильність відображення в обліку господарських операцій та фінансових показників, викладених у навчальних завданнях.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 18; 21 – 23; 25; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
	<p><i>Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити ефективність, результативність та економічність виконання місцевого бюджету, згідно із запропонованими завданнями.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення</p>	2	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 21 – 24; 26; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]

1	2	3	4
	<p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p> <p><i>Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити правомірність здійснення і правильність відображення в обліку господарських операцій та фінансових показників, викладених у навчальних завданнях.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	2	<p>Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 21 – 24; 27; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]</p>
	<p><i>Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити ефективність, результативність та економічність діяльності розпорядників бюджетних коштів, згідно із запропонованими завданнями.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	4	<p>Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]</p>
	<p><i>Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити ефективність та законність формування доходів і видатків державного бюджету, міжбюджетних трансфертів, згідно із запропонованими завданнями.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	2	<p>Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11 – 16; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]</p>

1	2	3	4
	<p><i>Тема 13. Аудит державного і комунального майна</i></p> <p><i>Завдання 1.</i> Перевірити правильність використання державного і комунального майна суб'єктів господарювання, встановити законність процесу приватизації майна, згідно із запропонованими завданнями.</p> <p><i>Завдання 2.</i> За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора.</p> <p><i>Завдання 3.</i> На підставі інформації, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті</p>	2	Основна [1 – 4]; додаткова [6 – 9; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]
<i>Усього годин</i>		16	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 2

Методичні основи державного аудиту

Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)

Рівень 1. Оцінити рівень виконання бюджетної програми "Зелене місто" та визначити необхідність проведення аудиторського дослідження, якщо відомо, що обсяг фінансування бюджетної програми становив 42 603 грн. Згідно з паспортом бюджетної програми рівень виконання показників продукту становить 42 508 грн, показників ефективності – 4 127 грн, показників якості – 90 %.

Рівень 2. У ході оцінювання бюджетної програми аудиторами визначено, що фактично результативні показники становлять: показник продукту – 700 од., показник якості – 98 %, а заплановано було: показник продукту – 754 од., показник якості – 100 %. Фінансування було 200 000 грн.

Оцінити рівень досягнення результативних показників, оцінити ефективність програми, зробити відповідні висновки.

Рівень 3. Користуючись наведеним прикладом на основі представленої інформації про аудиторські дослідження, сформулюйте проблему аудиту ефективності.

Завдання

1. Під час дослідження ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих у 2013 – 2014 роках на санаторно-курортне лікування хворих на туберкульоз у санаторних закладах Міністерства охорони здоров'я, встановлено, що санаторії були завантажені в середньому на 75 – 80 %, а в окремі періоди – менше ніж наполовину.

Під час виконання плану фінансування за загальним фондом у 2013 та 2014 роках відповідно на 74,5 та 100 %, план ліжокднів виконано відповідно на 71 та 79 %, тобто рівень виконання результативних показників програми є нижчим від забезпеченого рівня фінансування.

Упродовж 2013 – 2014 років санаторними закладами на адресу медичних установ було надіслано 78 тис. путівок, з яких останніми використано 62,6 тисячі, або 80 %. Відповідно фактична вартість лікування одного хворого була більшою за заплановану.

Наприклад

За результатами аналізу виконання результативних показників бюджетної програми "Державне пільгове кредитування індивідуальних сільських забудовників" за 2011 – 2014 роки, аудиторська група дійшла висновку, що із врахуванням отриманих обсягів фінансування в цілому кількісні показники програми щорічно виконувались. При цьому забезпечено нарощування кількості будинків із незавершеного будівництва введених в експлуатацію та газифікованих і збільшилася кількість сімей, що отримали кредити.

Водночас поряд із виконанням результативних показників продукту програми спостерігалася тенденція незабезпечення попиту на такий вид кредитів. Так, з 25 тис. заяв, які надійшли до Фондів підтримки індивідуального житлового будівництва на селі протягом 2011 – 2014 років, укладено кредитні угоди лише з половиною заявників (10,57 тис.), з яких фактично профінансовано 10,36 тис. кредитних угод, тобто задоволено лише 41,5 % заяв щодо надання кредитів.

За висновками аудиторської групи здобутки бюджетної програми були б вагомішими, якби потреба сільського населення в кредитах була задоволена в повній мірі. Тому проблемою дослідження обрано питання: *Чи можливо забезпечити потребу сільського населення в отриманні кредитів?*

2. У ході аудиту ефективності використання бюджетних коштів на капітальні вкладення за 2012 – 2014 роки встановлено, що у разі загального фінансового забезпечення на рівні 86 % до затвердженого, рівень виконання окремих показників продукту, а це будівництво очисних споруд, водопроводів, поліклінік, лікарень, шкіл, газопроводів, перебував у межах від 7 до 80 %.

Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання

Рівень 1. Встановити порядок здійснення фінансово-господарського аудиту діяльності юридичних осіб, що входять в об'єднання (асоціації, корпорації, концерни тощо), користуючись наведеними даними:

- 1) починаючи з юридичної особи, частка вкладу якої складає не менше 30 %;
- 2) одночасно на всіх суб'єктах господарювання;
- 3) починаючи з юридичної особи, частка вкладу якої складає не менше 50 %;
- 4) у будь-якій послідовності.

Рівень 2. Визначити, на якому етапі аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектора економіки здійснюються такі дії державного аудитора. Скласти таблицю за зразком (табл. 1).

Таблиця 1

Процес аудиторського дослідження

№ п/п	Етапи процесу аудиту	Дії державного аудитора
1	Планування аудиту	
2	Підготовка програми аудиту	
3	Перевірка ризикових операцій	
4	Звітність про результати аудиту	

Вихідні дані

Підготовка висновку за наслідками оцінювання рівня управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання; збір інформації; конкретизація і аналіз недоліків і проблем управління фінансово-господарською діяльністю суб'єкта господарювання; підтверджується або спростовується інформація щодо недоліків і проблем в управлінні фінансово-господарською діяльністю.

Рівень 3. Визначити методи перевірки (аналіз, опитування, фактична перевірка, документальна перевірка тощо), за допомогою яких державний аудитор зібрав аудиторські докази (табл. 2).

Таблиця 2

Методи перевірки аудиторських доказів

Аудиторські докази	Методи перевірки
Значне зростання дебіторської та/або кредиторської заборгованості	?
Керівництвом суб'єкта господарювання не встановлено правила здійснення внутрішньогосподарського контролю – немає наказів, розпоряджень тощо	?
Наявність асигнувань за кодами програмної (функціонально), економічної кваліфікації видатків, які не планувалися та не здійснювалися в попередньому році	?
Створення відокремлених підрозділів	?
Зміни схемних посадових окладів чи порядку розрахунку конкретних видів нарахувань заробітної плати	?
Застосування бюджетною установою неліцензійних програм	?

Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів

Рівень 1. Визначити, що є проблемою аудиту місцевого бюджету, а що є гіпотезою.

Вихідні дані

1. Неправильно сформована ресурсна база місцевого бюджету.
2. Неефективний внутрішній контроль із боку органів місцевого самоврядування, що призвів до невиконання бюджету.
3. Чому не виконано заплановані завдання з доходної частини бюджету?
4. Неправильно організовано процес використання бюджетних коштів.

Рівень 2. У 2014 році місцевий бюджет затверджено в розмірі 138 000 грн.

Заплановано: податкових надходжень – 75 000 грн; неподаткових надходжень – 35 000 грн; видатків за спеціальним фондом – 25 000 грн

Фактично виконано: податкових надходжень – 73 000 грн; неподаткових надходжень – 38 000 грн; видатків за спеціальним фондом – 27 000 грн.

Проаналізувати виконання доходів місцевого бюджету за 2014 рік.

Рівень 3. У ході здійснення державного аудиту виконання місцевого бюджету, державний аудитор визначив проблему аудиту "Чому не виконано заплановані завдання з доходної частини бюджету?" та сформував гіпотези аудиту.

Визначити дії державного аудитора щодо вирішення проблеми аудиту та доказу гіпотез. Навести приклади гіпотез аудиту.

Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій

Рівень 1. Встановити послідовність здійснення аудиту окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки, враховуючи стадії та етапи здійснення аудиту.

Рівень 2. Відпускна вартість відвантаженої продукції за листопад минулого року відображена в бухгалтерському обліку підприємства проведенням: Д-т 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями" на суму 48 300 грн; К-т 701 "Дохід від реалізації готової продукції" – 47 800 грн; К-т 115 "Інвентарна тара" – 500 грн, у тому числі:

- 1) приладів МО-220 – 2 100 грн;
- 2) редукторів ПД-2 – 45 700 грн;
- 3) вартість зворотної тари – 500 грн;
- 4) попередня оплата за продукцію – 1 700 грн.

Перевірити правильність відображення операцій в обліку.

Рівень 3. Визначити особливості методики державного аудиту окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Результати оформити у вигляді таблиці. Зробити висновки.

Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності

Рівень 1. Визначити правильні відповіді:

1. Планові перевірки проводяться на підставі ... планів роботи Рахункової палати.

2. ... підхід передбачає перевірку діяльності об'єкта перевірки з точки зору дотримання норм, правил, встановлених лімітів, стандартів, форм звітності тощо.

3. ... підхід – це оцінка економності, продуктивності і результативності діяльності (реалізації бюджетної програми), а також відповідності досягнутих кількісних і якісних показників поставленим цілям.

4. ... підхід має на увазі детальне, причинно-наслідкове вивчення проблем і методів їх вирішення з метою розробки конкретних рекомендацій щодо поліпшення ситуації.

Рівень 2. Скласти за зразком заявку на відрядження державного аудитора у м. Полтаву з метою здійснення аудиту ефективності використання коштів на виконання державної цільової програми "Розроблення найважливіших новітніх технологій та фінансова підтримка підготовки наукових кадрів у сфері охорони здоров'я".

Має силу наказу

№ _____ від _____

Дозволю
Перший заступник Голови
Рахункової палати України

(підпис)

(дата)

Підстава для відрядження

1. План роботи Рахункової палати на
2. Доручення Верховної Ради України.
3. Доручення.
4. _____

ЗАЯВКА

Прошу відрядити _____

(прізвище, ім'я, по батькові, посада)

_____ до _____ м.
(місце відрядження)

терміном _____ днів з _____ по _____ включно.
(мета відрядження)*

Директор департаменту з питань ... (підпис) (ініціали, прізвище)

*Примітка. У разі виїзду в декілька пунктів, відмітка про приїзд і виїзд ставиться в кожному із них.

Рівень 3. Скласти за зразком Акт про відмову в наданні матеріалів та документів, необхідних для здійснення контрольного заходу.

АКТ

про відмову в наданні матеріалів та документів, необхідних для здійснення контрольного заходу

_____ (Посада, прізвище та ініціали осіб, які складають даний акт)

складено даний акт про те, що в порушення пункту 2 статті 12 Закону України "Про Рахункову палату" _____

_____ (дата факту відмови)

посадові особи _____,
(повна назва об'єкта, щодо якого здійснювався контрольний захід)

зокрема, _____
(посада, прізвище та ініціали посадових осіб об'єкту перевірки)

відмовилися надати для ознайомлення документи

_____ (перелік матеріалів та документів, необхідних для здійснення контрольного заходу, що не були надані)

Вищезазначений факт щодо відмови посадових осіб _____

_____ (повна назва об'єкта, щодо якого здійснювався контрольний захід)

у наданні матеріалів та документів, необхідних для здійснення контрольного заходу уповноваженими посадовими особами Рахункової палати, засвідчуємо:

_____ (прізвище та ініціали осіб,
що склали акт про відмову)

_____ (підпис)

_____ (дата)

Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів

Рівень 1. Згідно з даними вантажних документів 02.03 минулого року на адресу покупця була відвантажена партія верстатів 2А-86 на суму 62 000 грн. Факт відвантаження відображено у відомості № 16 за лютий. Виявити факт порушення.

Рівень 2. На ДП "Завод "Таурас" не здійснюється оперативний контроль із боку позавідомчої охорони за вивезенням готової продукції та не звіряється кількість, зазначена в перепустках і супроводжувальних документах, із кількістю фактично вивезеної продукції. Визначте дії ревізорів.

Рівень 3. Відпускна вартість відвантаженої продукції за листопад минулого року відображена в бухгалтерському обліку підприємства проведенням: Д-т 361 "Розрахунки з вітчизняними покупцями" на суму 48 300 грн;

К-т 701 "Дохід від реалізації готової продукції" – 47 800 грн; К-т 115 "Інвентарна тара" — 500 грн, у тому числі:

- 1) приладів МО-220 – 2 100 грн;
- 2) редукторів ПД-2 – 45 700 грн;
- 3) вартість зворотної тари – 500 грн;
- 4) попередня оплата за продукцію – 1 700 грн.

Перевірити правильність відображення операцій в обліку.

Тема 13. Аудит державного і комунального майна

Рівень 1. Дати визначення таким термінам і поняттям:

Майно – це

Державне майно – це

Комунальне майно – це

Цілісний майновий комплекс – це

Метою аудиту державного та комунального майна є

Об'єкти аудиту державного і комунального майна – це

Приватизація – це

Рівень 2. Розподілити об'єкти державної власності між відповідними групами об'єктів приватизації.

Вихідні дані

Відомо, що аудит приватизації державного майна розпочинається з висвітлення питань обґрунтованості віднесення приватизованого підприємства до об'єктів приватизації відповідної групи (А, Б, В, Г, Д, Е, Ж).

Об'єкти державної власності:

цілісні майнові комплекси підприємств із середньообліковою чисельністю працюючих понад 100 осіб;

цілісні майнові комплекси підприємств із середньообліковою чисельністю працюючих до 100 осіб;

об'єкти незавершеного будівництва;

законсервовані об'єкти;

об'єкти охорони здоров'я;

акції, що належать державі у статутних фондах господарських товариств, розташованих на території України;

об'єкти соціально-побутового призначення;

об'єкти санаторно-курортних закладів.

Рівень 3. У січні минулого року державною науково-дослідною організацією безкоштовно отримані права на винаходи залишковою вартістю за актом приймання-передавання – 8 000 грн і сумою нарахованого

зносу – 1 200 грн. Оцінювання ринкової вартості одержаних прав з урахуванням зносу становить 15 000 грн, а очікуваний строк їхньої експлуатації – 5 років. Протягом поточного року одночасно з нарахуванням амортизації безкоштовно отриманих прав бухгалтер установи щомісячно до складу оподаткованого доходу звітного періоду відносив суму 380 грн перевірити правомірність дій бухгалтера.

7. Самостійна робота студентів

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання студенти виконують самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студента загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 59 %: (88 годин) від загального обсягу навчального часу на вивчення дисципліни (150 годин). У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки. СРС містить: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; виконання індивідуальних завдань (вирішення розрахункових індивідуальних та комплексних завдань) за вивченою темою; написання творчого завдання у вигляді статті чи есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел на задану проблематику дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю (колоквіуму); систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до семестрового екзамену.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів із вітчизняною та зарубіжною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань із навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Таблиця 7.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назви тем	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1.				
Теоретичні та організаційні засади державного аудиту				
<i>Тема 1.</i> Історія виникнення та розвитку державного аудиту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 1. Проведення порівняльного оцінювання державного аудиту на різних етапах його розвитку. Розкриття основних завдань розвитку державного аудиту в Україні. Дослідження основних положень Лімської декларації. Узагальнення особливостей організації державного аудиту в зарубіжних країнах. Скласти предметний показчик до Стандартів аудиту державних фінансів <i>INTOSAI</i>	8	Презентація результатів, усне опитування, вибірковий огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11; 14; 39; 40; 42 – 44]
<i>Тема 2.</i> Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 2. Порівняльний аналіз міжнародних нормативних актів щодо врегулювання державного аудиту. Особливості державного аудиту за національним законодавством. Відмінності державного аудиту від інспектування, перевірки та незалежного аудиту	8	Презентація результатів, тестування, вибірковий огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]

Продовження табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 3. Класифікація державного аудиту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 3. Порівняння основних видів державного аудиту за міжнародними та національними стандартами. Визначення різновидів державного аудиту в Україні	8	Презентація результатів, тестування, вибірковий огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21; 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
Тема 4. Суб'єкти державного аудиту	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 4. Розкриття призначення та функцій ДФІ України. Особливості діяльності Рахункової палати України в сфері державного аудиту. Порівняльний аналіз повноважень ДФІ та Рахункової палати України щодо здійснення державного аудиту Скласти предметний покажчик Закону України "Про державний фінансовий контроль" та Закону України "Про Рахункову палату". Підготовка до контрольної роботи за темами 1 – 4	8	Письмова контрольна робота за темами 1 – 4, економічний диктант, вибірковий огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 14; 17; 21 – 23; 28; 31 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 5. Дослідження нормативно-правового забезпечення організації державного аудиту органами ДФІ. Огляд планової документації	8	Презентація результатів, усне опитування, тестування, вибірковий огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 19 – 24; 28; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> з теми 6. Дослідження нормативно-правового забезпечення організації державного аудиту органами Рахункової палати України. Огляд планової документації. Підготовка до контрольної роботи за темами 5 – 6. Підготовка до колоквиуму	8	Письмова контрольна робота за темами 5 – 6, презентація результатів, усне опитування	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 19 – 24; 28; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
Усього за змістовим модулем 1		48		

1	2	3	4	5
Змістовний модуль 2 Методичні основи державного аудиту				
<i>Тема 7.</i> Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 7. Згідно із власним варіантом виконуваних завдань навести особливості аудиту ефективності виконання бюджетних програм окремої галузі. Типові порушення в ході виконання бюджетних програм. Приклади проблем і гіпотез аудиту, пропозиції щодо їх формування (проаналізувати реальні бюджетні програми)	9	Презентація результатів, усне опитування, тестування, огляд конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 18; 21 – 23; 25; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 8.</i> Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 8. Визначення особливостей державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Встановлення порядку визначення ризикових операцій діяльності суб'єктів господарювання	9	Презентація результатів, усне опитування, економічний диктант	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 21 – 24; 26; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 9.</i> Державний аудит виконання місцевих бюджетів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 9. Самостійне опрацювання наступних питань: 1. Сутність та особливості формування державного і місцевого бюджетів. 2. Фінансова звітність, яка підтверджує виконання місцевого бюджету. Підготовка до контрольної роботи за темами 7 – 9	9	Письмова контрольна робота за темами 7 – 9, презентація результатів, усне опитування, перевірка конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 21 – 24; 27; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]
<i>Тема 10.</i> Державний аудит окремих господарських операцій	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 10. Порівняння особливостей методики державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання і державного аудиту окремих господарських операцій. Результати оформити у вигляді таблиці	9	Презентація результатів, усне вибіркоче опитування, економічний диктант	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 9; 11 – 16; 21 – 24; 27; 30 – 34; 37 – 40; 42 – 44]

Закінчення табл. 7.1

1	2	3	4	5
Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 11. Визначення основних напрямів державного аудиту ефективності діяльності. Опрацювати зразки робочих і узагальнюючих документів аудиту ефективності діяльності	9	Презентація результатів, усне опитування, тестування, перевірка конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11; 14; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]
Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 12. Визначення типових порушень у ході формування і використання доходів та видатків державного бюджету. Встановлення заходів, яких вживають в разі виявлення порушень державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Підготовка до контрольної роботи за темами 10 – 12	9	Письмова контрольна робота за темами 10 – 12, презентація результатів, усне опитування, тестування, перевірка конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11; 14; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]
Тема 13. Аудит державного і комунального майна	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>практичного заняття</i> з теми 13. Визначення особливостей віднесення майна до об'єктів державної чи комунальної власності, результати оформити у вигляді таблиці. Відмінності об'єктів аудиту державного і комунального майна. Підготовка до колоквиуму	8	Презентація результатів, усне опитування, тестування, перевірка конспектів	Основна [1 – 4]; додаткова [5; 6; 11; 14; 32 – 34; 38 – 40; 42 – 44]
Усього за змістовим модулем 2		62		
Разом годин за модулями		110		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту

1. Охарактеризуйте етапи розвитку державного аудиту у світі.
2. Перерахуйте проголошені Лімською декларацією первинні положення розвитку державного контролю в демократичних країнах.
3. Перерахуйте принципи Лімської декларації.

4. Визначте загальнодержавні економічні чинники, що спричинили перебудову державного фінансового контролю в Україні.
5. Виділіть особливості державного аудиту в Румунії та Швеції.
6. Виділіть особливості організації державного аудиту в Литві.
7. Перерахуйте вимоги до аудиту в економічно розвинених країнах.
8. Охарактеризуйте діяльність міжнародної організації *INTOSAI*.
9. Яка основна мета діяльності та призначення *EUROSAI*?
10. Проведіть порівняльне оцінювання діяльності основних міжнародних організацій вищих органів фінансового контролю *INTOSAI* та *EUROSAI*.

Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту

1. Обґрунтуйте необхідність появи державного аудиту в Україні.
2. У чому полягає значення державного аудиту?
3. Дайте визначення поняття "державний аудит".
4. Порівняйте зміст основних форм фінансового контролю.
5. Перерахуйте основні нормативно-правові акти, які забезпечують здійснення державного аудиту в Україні.
6. Порівняйте зміст основних нормативно-правових актів, які забезпечують здійснення державного аудиту в Україні.
7. Які суттєві особливості стандартів аудиту *INTOSAI*?
8. Зазначте склад стандартів аудиту *INTOSAI*.
9. Які суттєві особливості застосування МСА в діяльності державних аудиторів?
10. Перерахуйте основні фундаментальні принципи аудиту в державному секторі.

Тема 3. Класифікація державного аудиту

1. Перерахуйте види державного аудиту, які зустрічаються в міжнародній практиці.
2. Дайте визначення поняття "фінансовий аудит".
3. Виділіть складові елементи фінансового аудиту.
4. Які суттєві особливості здійснення фінансового аудиту?
5. У чому полягає сутність аудит ефективності?
6. Перерахуйте цілі аудиту ефективності.
7. Що є предметом аудиту ефективності?

8. Перерахуйте об'єкти аудиту ефективності.
9. Виділіть складові елементи аудиту ефективності.
10. Укажіть принципові відмінності аудиту ефективності від фінансового аудиту.
11. Визначте сутність аудиту відповідності.
12. Порівняйте аудит відповідності і державний аудит.
13. Назвіть, які види державного аудиту існують у національній практиці.
14. Дайте визначення державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання.
15. Що таке державний фінансовий аудит діяльності бюджетних установ (фінансово-господарський аудит)?
16. Визначте поняття державного фінансового аудиту окремих господарських операцій (операційний аудит).
17. Дайте визначення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів.
18. Охарактеризуйте державний фінансовий аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності).
19. Назвіть принципи аудиту ефективності.

Тема 4. Суб'єкти державного аудиту

1. Дайте характеристику структури державної фінансової інспекції України.
2. Яке призначення ДФІ України?
3. Перерахуйте основні завдання ДФІ в Україні.
4. Назвіть основні функції ДФІ в Україні.
5. Які суттєві особливості діяльності ДФІ в Україні?
6. Дайте характеристику Рахункової палати України як вищого органу зовнішнього державного аудиту.
7. Перерахуйте повноваження Рахункової палати України.
8. Зазначте склад Рахункової палати України.
9. Поясніть перспективні напрями роботи Рахункової палати.
10. Назвіть принципи діяльності Рахункової палати.

Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України

1. Дайте визначення поняття "організація державного аудиту".
2. Охарактеризуйте елементи організації державного аудиту.

3. Дайте коротку характеристику принципам організації державного аудиту.

4. Охарактеризуйте стадії здійснення державного аудиту: організаційну, дослідну та стадію узагальнення і реалізації результатів державного аудиту.

5. Охарактеризуйте структуру плану державного аудиту.

6. Перелічіть основні складові програми державного аудиту.

7. Дайте визначення поняття: "планування".

8. Обґрунтуйте необхідність складання плану і програми державного аудиту.

9. Порівняйте зміст загальнонаукових методів і спеціальних методичних прийомів державного аудиту.

Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України

1. Визначте, що є організацією, організацією аудиторської діяльності, організацією державного аудиту та який взаємозв'язок між цими поняттями.

2. Які основні принципи державного аудиту?

3. Які основні стадії планування державного аудиту?

4. З якою метою здійснюється координація дій аудиторів із діями працівників об'єкта перевірки?

5. З якою метою здійснюється нагляд?

6. Обґрунтуйте необхідність нагляду за проведенням аудиту.

7. Який порядок документування процесу державного аудиту?

8. Які вимоги висуваються до складання робочих документів державного аудитора Рахункової палати України?

9. Що повинні містити робочі документи державного аудитора Рахункової палати України?

10. Що є головним елементом забезпечення організації та проведення якісного аудиту?

Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)

1. Дайте визначення поняттям: "бюджетна програма", "державна цільова програма", "паспорт бюджетної програми".

2. Порівняйте зміст та призначення бюджетної програми та державної цільової програми.

3. Дайте визначення результативним показникам бюджетної програми та назвіть їх групи.

4. Визначте зміст аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

5. Визначте мету, завдання та об'єкти аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

6. Які джерела інформації аудиту ефективності виконання бюджетних програм ви знаєте?

7. Охарактеризуйте порядок проведення аудиту ефективності виконання бюджетних програм.

8. Наведіть приклади проблем та гіпотез аудиту ефективності.

9. Назвіть основні вимоги до складання анкет.

10. Перерахуйте основні структурні елементи аудиторського звіту про ефективність виконання бюджетної програми.

Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання

1. Розкрийте зміст державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання державного сектора економіки.

2. Які основні завдання стоять перед державним аудитором під час здійснення державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання?

3. Перерахуйте об'єкти державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

4. Перерахуйте джерела інформації аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

5. Охарактеризуйте процес проведення державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання.

6. Розкрийте зміст третього етапу здійснення аудиту суб'єктів господарювання.

7. Виділіть особливості аудиторського дослідження системи внутрішнього контролю суб'єкта господарювання.

8. Наведіть приклади факторів ризику в діяльності суб'єкта господарювання.

9. Охарактеризуйте структуру аудиторського звіту.

10. Проведіть порівняльну характеристику аудиторських звітів, які складаються за результатами державного аудиту фінансово-господарської діяльності бюджетної установи та державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання.

Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів

1. Дайте визначення поняття "державний аудит виконання місцевих бюджетів".
2. Перерахуйте бюджети, які належать до місцевих бюджетів.
3. Охарактеризуйте завдання аудиту виконання бюджету.
4. Визначте порядок організації аудиту виконання бюджету.
5. Охарактеризуйте процес аудиту виконання місцевого бюджету.
6. Назвіть основні питання дослідження проблем аудиту у виконанні дохідної частини місцевого бюджету.
7. Назвіть основні питання дослідження проблем аудиту у виконанні видаткової частини місцевого бюджету.
8. Охарактеризуйте структуру аудиторського звіту, в якому відображаються результати аудиту виконання бюджету?
9. Який порядок реалізації результатів аудиту виконання бюджету.
10. Які вимоги висуваються до складання звіту за результатами аудиту виконання бюджету?

Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій

1. Дайте визначення поняття "державний аудит окремих господарських операцій".
2. Визначте об'єкти операційного аудиту.
3. Охарактеризуйте завдання операційного аудиту.
4. Які операції підлягають моніторингу під час проведення операційного аудиту?
5. Які платіжні доручення підлягають операційному аудиту?
6. Назвіть основні стадії проведення операційного аудиту.
7. В яких документах відображаються результати операційного аудиту?

Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності

1. Що є методикою, методикою аудиту та методикою аудиту ефективності діяльності, визначте взаємозв'язок між цими поняттями.
2. Визначте мету аудиту ефективності діяльності, що здійснюється Рахунковою палатою України.
3. Які основні фази аудиту ефективності діяльності?
4. Який порядок здійснення планування аудиту ефективності діяльності?
5. Визначте критерії аудиту ефективності діяльності.

6. Які методи проведення аудиту ефективності діяльності?
7. Який порядок виконання аудиту ефективності діяльності?
8. Що є аудиторським доказом?
9. Які види аудиторських доказів та їх характерні риси?
10. Яким вимогам повинен відповідати Звіт за результатами аудиту ефективності діяльності?

Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів

1. Назвіть завдання, джерела інформації, нормативна база, методичні прийоми та напрями контролю операцій із товарно-матеріальними цінностями.
2. Розкрийте порядок ревізії наявності та схоронності товарно-матеріальних цінностей.
3. Наведіть послідовність ревізії надходження товарно-матеріальних цінностей.
4. Наведіть порядок ревізії вибуття товарно-матеріальних цінностей.
5. Визначте етапи ревізії обґрунтованості норм витрат матеріалів.
6. Встановіть послідовність ревізії операцій із малоцінними та швидкозношуваними предметами.
7. Наведіть прийоми й методи виявлення порушень і зловживань під час контролю операцій із товарно-матеріальними цінностями.

Тема 13. Аудит державного і комунального майна

1. Охарактеризуйте зміст та призначення державного майна.
2. Охарактеризуйте зміст та призначення комунального майна.
3. Визначте особливості аудиту державного майна і комунального майна.
4. Визначте особливості аудиту комунального майна в Україні.
5. Назвіть законодавчу базу, яка визначає належність майна до тієї чи іншої власності.
6. Перерахуйте суб'єктів державного майна в Україні та охарактеризуйте їх діяльність.
7. Назвіть суб'єктів комунального майна в Україні та охарактеризуйте їх діяльність.
8. Охарактеризуйте порядок аудиту приватизації державного майна.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативну роботу здійснюють за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних занять, консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, винесених на поточний контроль тощо.

Формами організації індивідуально-консультативної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу: консультації: індивідуальні (запитання – відповідь); групові (розгляд типових прикладів-ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу: консультації (індивідуальні і групові);

в) для комплексного оцінювання засвоєння програмного матеріалу: індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни "Державний аудит" для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру; робота в малих групах; семінари-дискусії; міні-лекції; мозкові атаки; кейс-метод; ознайомлювальні (початкові) ігри, ділові та рольові ігри; презентації; банки візуального супроводу, метод Дельфі, метод сценаріїв (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Назви тем	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Історія виникнення та розвитку державного аудиту	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питання "INTOSAI та EUROSAI. Огляд діяльності та визначення перспективних напрямів роботи" за темою 1, семінар-дискусія, банки візуального супроводу
<i>Тема 2.</i> Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту	<i>Міні-лекція</i> з питання "Правові колізії регулювання державного аудиту" за темою 2, банки візуального супроводу

1	2
<i>Тема 3.</i> Класифікація державного аудиту	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питання "Основні тенденції впровадження аудиту ефективності та фінансового аудиту в діяльності контролюючих органів" за темою 3, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 4.</i> Суб'єкти державного аудиту	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питань "Проблеми розподілу повноважень щодо здійснення державного аудиту", "Зміст та дублювання функцій контролюючих органів у сфері здійснення державного фінансового контролю" за темою 3, робота в малих групах, банки візуального супроводу
<i>Тема 5.</i> Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питань "Організація державного аудиту. Проблеми розподілу завдань і обов'язків між державними аудиторами", "Посадова інструкція державного аудитора. Аналіз посадових обов'язків державного аудитора в контексті посадових обов'язків державного службовця" за темою 5, семінар-дискусія, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 6.</i> Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питань "Переваги і недоліки організації державного аудиту. Аналіз процесу організації державного аудиту на сучасному етапі діяльності Рахункової палати. Нормативно-правове забезпечення організації державного аудиту" за темою 6, семінар-дискусія, презентація результатів, банки візуального супроводу
<i>Тема 7.</i> Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питань "Програмно-цільовий метод як ефективний спосіб бюджетування" та "Бюджетні програми: теоретичний та правовий аспекти" за темою 7, робота в малих групах, банки візуального супроводу, метод Дельфі
<i>Тема 8.</i> Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питання "Теоретико-методологічні засади державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки" за темою 8, робота в малих групах, банки візуального супроводу
<i>Тема 9.</i> Державний аудит виконання місцевих бюджетів	<i>Міні-лекція</i> з питання "Аналіз показників виконання місцевих бюджетів (на прикладі місцевого бюджету м. Харкова)" за темою 9, робота в малих групах, ділова гра, банки візуального супроводу
<i>Тема 10.</i> Державний аудит окремих господарських операцій	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питань "Суттєвість в аудиті", "Аналіз показників діяльності органів ДФІ України щодо проведених державних аудитів" за темою 10, робота в малих групах, ділова гра, банки візуального супроводу
<i>Тема 11.</i> Державний аудит ефективності діяльності	<i>Лекція проблемного характеру</i> з питання "Теоретико-методологічні засади аудиту ефективності діяльності" за темою 11, робота в малих групах, ділова гра, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та між-бюджетних трансфертів	Лекція проблемного характеру з питання "Особливості аудиту доходів і видатків державного бюджету" за темою 12, робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 13. Аудит державного і комунального майна	Лекція проблемного характеру з питання "Теоретико-методологічні засади аудиту державного і комунального майна" за темою 13, робота в малих групах, ділова гра, презентація результатів, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають разом із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформацію надають

по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовують інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників щодо цієї теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Робота в малих групах дає змогу структурувати заняття за формою і змістом, створює можливості для участі студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду спілкування.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для подання певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох або більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертному оцінюванні і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, які працюють індивідуально в різних місцях. У разі вибору управлінського рішення за цим методом академічну групу розподіляють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і ухвалюють управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання цього методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробленні ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації творчого сприйняття змісту дисципліни за допомогою наочності.

Використання методик активізації процесу навчання

Теми навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту	Семінарське заняття на тему "Проблемні питання виникнення і розвитку державного аудиту в Україні та за її межами"	Семінар-дискусія, презентація
Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту	Проблемне повідомлення та дискусія з питання "Сутність державного аудиту: дискусійні питання", "Правові колізії регулювання державного аудиту"	Міні-лекція
Тема 3. Класифікація державного аудиту	Семінарське заняття на тему "Зміст різновидів державного аудиту в міжнародній та вітчизняній практиці"	Семінар-дискусія, презентація
Тема 4. Суб'єкти державного аудиту	Семінарське заняття на тему "Особливості функціонування Державної фінансової інспекції та Рахункової палати України"	Робота в малих групах
Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України	Семінарське заняття на тему "Сучасний стан організації державного аудиту ДФІ України"	Семінар-дискусія, презентація
Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	Семінарське заняття на тему "Сучасний стан організації державного аудиту Рахунковою палатою України"	Семінар-дискусія, презентація, метод Дельфі
Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	Завдання 2. За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення	Робота в малих групах, ділова гра, метод Дельфі
Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	Завдання 3. На підставі інформачії, відображеної в журналі обліку роботи державного аудитора, зробити записи в аудиторському звіті	Робота в малих групах, ділова гра
Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів	Завдання 2. За виявленими порушеннями зробити записи в журналі обліку роботи державного аудитора та розробити рекомендації щодо їх усунення	Робота в малих групах, ділова гра

1	2	3
<i>Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій</i>	<i>Завдання 1. Перевірити правомірність здійснення і правильність відображення в обліку господарських операцій та фінансових показників, викладених у навчальних завданнях</i>	Робота в малих групах, ділова гра
<i>Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності</i>	<i>Завдання 1. Перевірити ефективність, результативність та економічність діяльності розпорядників бюджетних коштів, згідно із запропонованими завданнями</i>	Робота в малих групах, ділова гра
<i>Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів</i>	<i>Завдання 1. Перевірити ефективність та законність формування доходів і видатків державного бюджету, міжбюджетних трансфертів, згідно із завданнями</i>	Робота в малих групах, ділова гра
<i>Тема 13. Аудит державного і комунального майна</i>	<i>Завдання 1. Перевірити правильність використання державного і комунального майна суб'єктів господарювання, встановити законність процесу приватизації майна, згідно із запропонованими завданнями</i>	Робота в малих групах, ділова гра

10. Методи контролю

Система оцінювання сформованих компетентностей (див. табл. 2.1) у студентів враховує види занять, які, згідно з програмою навчальної дисципліни, передбачають лекційні, семінарські, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюють за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання, студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи містять:

поточний контроль, що здійснюють протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюють сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів); мінімальна сума – 60 балів);

модульний контроль, що здійснюють з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті інтегроване

оцінювання результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

Поточний контроль із цієї навчальної дисципліни здійснюють в таких формах:

активна робота на лекційних заняттях;

активна участь у виконанні практичних завдань;

активна участь у дискусії та презентації матеріалу на семінарських заняттях;

захист індивідуального та комплексного розрахункового завдання;

перевірка творчого завдання на задану тематику;

проведення поточного тестування;

проведення письмової контрольної роботи;

експрес-опитування;

проведення диктанту за лекційним матеріалом.

Модульний контроль із цієї навчальної дисципліни здійснюють у формі колоквиуму. **Колоквиум** – це форма перевірки й оцінювання знань студентів у системі освіти у вищих навчальних закладах. Проводять як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача.

Підсумковий/семестровий контроль здійснюють у формі іспиту.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводять за такими критеріями:

розуміння ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;

ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

вміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання індивідуальних завдань та завдань, винесених на розгляд в аудиторію;

логіка, структура, стиль викладення матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

арифметична правильність виконання індивідуального завдання.

Максимально можливий бал за конкретним завданням ставлять за умови відповідності індивідуального завдання студента або його усної відповіді всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів. У процесі оцінювання індивідуальних завдань

увага приділяється якості, самостійності та своєчасності подання викладених завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали знижують.

Домашнє (індивідуальне) завдання охоплює самостійну роботу студента. Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторною самостійною роботою студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизування знання за окремими темами, вміння роботи обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та оброблення, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Письмову контрольну роботу здійснюють декілька разів за семестр, вона містить практичні завдання різного рівня складності відповідно до тем змістового модуля.

Модульний контроль (колоквіум) здійснюють та оцінюють за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять, виконання індивідуального завдання та проміжного тестового контролю згідно з графіком навчального процесу.

Лекційний модульний контроль здійснюють у письмовій формі за відповідними білетами, зміст яких містить питання всіх тем модуля.

Завдання модульного контролю містить 3 завдання різного ступеня складності.

Поточна контрольна робота оцінюється за 5-бальною системою відповідно до кваліфікаційних вимог до фахівців. Кожне завдання модульного контролю оцінюється окремо.

Зразок завдання до колоквіуму

Завдання 1

Вставте пропущені терміни чи визначення:

1. Міжнародна організація Вищих контрольних органів, що діє під егідою Організації Об'єднаних Націй або її спеціалізованих агенцій – це ...
2. Органами, які здійснюють державний аудит в Україні є (перелічити)...
3. Метою аудиту ефективності є ...
4. Стандарти державного аудиту *INTOSAI*, які визначають питання відповідності тематиці – це ...

5. Формами державного фінансового контролю в Україні є (перелічити) ...

6. Принцип аудиту ефективності, що характеризує аналіз усіх можливих чинників і зв'язків у діяльності об'єкта аудиту – це принцип ...

Завдання 2

Державний аудитор має таку інформацію про фінансові показники Лікарні № 23 на 01.01.2014 р.: залишок коштів на 01.01.2014 р. становить 35 000 грн, залишок коштів на 31.12.2014 р. – 20 000 грн, отримане фінансування за 2014 рік – 70 000 грн.

Розрахувати суму касових витрат за звітній період, проаналізувати відхилення між фінансовими показниками та сформулювати відповідні висновки.

Завдання 3

У ході оцінювання бюджетної програми аудитором визначено, що фактично результативні показники становлять: показник продукту – 700 од., показник якості – 98 %, а заплановано було: показник продукту – 754 од., показник якості – 100 %. Фінансування було 200 000 грн.

Оцінити рівень досягнення результативних показників, оцінити ефективність програми, зробити відповідні висновки.

Викладач

(підпис)

Модульне завдання оцінюють за 10-бальною системою. Критерії оцінювання наведені в табл. 10.1.

Таблиця 10.1

Критерії оцінювання колоквиуму

Оцінка за бальною шкалою	Критерії оцінювання знань
1	2
1, 2	Студент не володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні пізнання і відтворення основних принципів організації державного аудиту

1	2
3, 4	Студент на рівні запам'ятовування відтворює окремі частини навчального матеріалу та виконує практичні завдання за допомогою викладача, складає за наслідками державного аудиту звіти. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає значну кількість помилок, які самостійно виправити не може
5 – 7	Студент відтворює основні положення навчального матеріалу та виконує практичні завдання за допомогою викладача. Допускає помилки під час визначення основних понять. Може в цілому аналізувати навчальний матеріал, робити узагальнення, збирати зовнішню та внутрішню, первинну і вторинну інформацію про об'єкти аудиту існуючими методами. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає помилки, які виправляє частково
7 – 9	Студент володіє навчальним матеріалом в усній, письмовій і графічній формах й застосовує його під час виконання практичних завдань як у типових, так і в дещо ускладнених умовах з консультацією викладача. Оперує в навчально-пізнавальному процесі системою понять. Його відповідь в цілому правильна, логічна, достатньо обґрунтована. Вміє вносити пропозиції щодо реалізації матеріалів державного фінансового аудиту. Під час відповіді та виконання практичних завдань допускає несуттєві помилки
10	Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу, ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, передбачених навчальною програмою. Відповідь студента повна, ґрунтова, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє розробляти заходи щодо впровадження більш ефективних форм організації та проведення державного аудиту, аналізувати інформацію всіх видів, виконувати необхідні розрахунки, готувати звіти й висновки з погляду удосконалення аудиторської діяльності. Бездоганно виконує практичні завдання як за типовим алгоритмом, так і за самостійно розробленим. Виказує пізнавально-творчий інтерес до обраної спеціальності

Творче завдання може мати вигляд наукової статі чи есе. Критеріями оцінювання творчого завдання є:

здатність проводити критичне та незалежне оцінювання певних проблемних питань;

вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання;

застосування аналітичних підходів;

якість і чіткість викладення міркувань;

логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми;

самостійність виконання роботи;

грамотність подання матеріалу;

виконання методів порівняння, узагальнення понять та явищ;
оформлення роботи.

Порядок проведення підсумкового контролю з навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводять у формі іспиту. Іспит здійснюється у письмовій формі за екзаменаційними білетами. Екзаменаційний білет складається з трьох видів практичних завдань різного ступеня складності (2 стереотипних, 2 діагностичних, 1 евристичне).

Зразок екзаменаційного білету

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

Освітньо-кваліфікаційний рівень	Магістр
Спеціальність	8.03050901 "Облік і аудит"
Навчальна дисципліна	"Державний аудит"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ

Завдання 1 (стереотипне) – 4 бали

Вставте пропущені терміни чи визначення:

1. Елементи аудиту фінансової звітності та аудиту відповідності законодавства містить державний аудит ..., а елементи аудиту ефективності містить державний аудит ...
2. Детальною інструкцією щодо здійснення державного аудиту є ... аудиту.
3. Результати державного аудиту відображаються в ... (вказати назву документу).
4. Дати визначення терміну: проблема аудиту ефективності – це ...
5. Критерієм відбору суб'єктів господарювання для здійснення державного аудиту є обсяг бюджетного фінансування в розмірі ... грн на рік.
6. Бюджетне фінансування в Україні відбувається згідно з ... методом.

Завдання 2 (стереотипне) – 4 бали

Встановіть послідовність здійснення аудиту ефективності виконання бюджетних програм користуючись наведеними варіантами:

- 1) визначення гіпотез аудиту, визначення проблем аудиту, складання програми аудиту;
- 2) визначення проблем аудиту, визначення гіпотез аудиту, складання програми аудиту;

3) складання програми аудиту, визначення проблем аудиту, визначення гіпотез аудиту.

Завдання 3 (діагностичне) – 8 балів

Встановіть відповідність між практичними діями аудитора Рахункової палати України та загальновідомими принципами аудиту ефективності діяльності.

Таблиця

Відповідність принципів аудиту ефективності діяльності практичним діям аудитора

Практичні дії аудитора	Принцип
Аудитор розглядає об'єкт аудиту як систему	?
Аудитор враховує всі внутрішні і зовнішні чинники	?
Будується схема аудиту відповідно до ієрархії структури	?
Аудитор використовує вибіркові методи дослідження	?
Аудиторський процес організовується як постійно діючий	?
Розподіл праці серед аудиторів та їх асистентів, експертів будується відповідно до компетентності та досвіду їх роботи в конкретних галузях	?

Завдання 4 (діагностичне) – 8 балів

Визначте фактичні витрати бюджетної установи за 2014 р. якщо відомо, що касові витрати за 2014 р. становлять 55 000 грн, кредиторська заборгованість – 7 900 грн і 6 000 грн на початок і кінець 2014 р. відповідно; дебіторська заборгованість на початок і кінець 2010 р. – 3 000 грн і 2 000 грн відповідно; залишок запасів на початок року – 4 850 грн.

Проаналізуйте відхилення між фінансовими показниками.

Завдання 5 (евристичне) – 16 балів

У ході здійснення державного аудиту виконання місцевого бюджету, державний аудитор визначив проблему аудиту "Чому при виконанні обсягів доходів місцевого бюджету не виконано заплановані видатки?" та сформував відповідні гіпотези аудиту.

Визначте дії державного аудитора щодо вирішення проблеми аудиту та доказу таких гіпотез.

Затверджено на засіданні кафедри контролю і аудиту
Протокол №__ від ____ 20__ року

Завідувач кафедри _____
Екзаменатор _____

Щоб виставити загальну оцінку за письмовий іспит, потрібно зробити підсумок балів за всіма трьома складовими білета.

Завдання 1 містить ситуаційне завдання невисокого рівня складності, вирішення якого потребує елементарних знань та вміння робити обґрунтовані висновки у стандартних ситуаціях. Максимальна оцінка – **4 бали**.

4 бали – якщо подано правильну й вичерпну відповідь з необхідним обґрунтуванням і посиланням на діючі законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано чітко в логічній послідовності. Оформлення охайне.

3 бали – якщо подано правильну, але невичерпну відповідь без посилання на діючі законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано недостатньо чітко. Оформлення охайне.

2 бали – якщо подано правильну відповідь без належного обґрунтування. Оформлення охайне.

1 бал – якщо подано правильну відповідь без належного обґрунтування та відсутні висновки. Оформлення неохайне.

Завдання 2 містить ситуаційне завдання невисокого рівня складності, вирішення якої потребує елементарних знань або вміння виконувати елементарні розрахунки та вміння робити обґрунтовані висновки в стандартних ситуаціях. Максимальна оцінка – **4 бали**.

4 бали – якщо подано правильну й вичерпну відповідь або правильне виконання розрахунку з необхідним обґрунтуванням і посиланням на діючі законодавчі та нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано чітко, у логічній послідовності. Оформлення охайне.

3 бали – якщо подано правильну, але невичерпну відповідь або правильне виконання розрахунку без посилання на діючі законодавчі й нормативні акти, що регулюють питання. Висновок сформульовано недостатньо чітко. Оформлення охайне.

2 бали – якщо подано правильну відповідь без належного обґрунтування. Оформлення охайне.

1 бал – якщо подано правильну відповідь без належного обґрунтування та відсутності висновків. Оформлення неохайне.

Завдання 3 містить ситуаційне завдання, яке передбачає наявність знань базових положень теорії державного аудиту та положень відповідних законодавчих та нормативних актів, вмінь щодо виконання розрахунків

помірного рівня складності та вміння надавати обґрунтовані висновки. Максимальна оцінка – **8 балів**.

8 балів – якщо завдання виконано правильно: викладення матеріалу відповідає положенням теорії державного аудиту та вимогам нормативно-правових актів, формули розрахунків наведено правильно, значення символів у формулах розкрито, послідовність виконання розрахунків роз'яснено. Висновки сформульовано чітко, в логічній послідовності з належним обґрунтуванням. Оформлення охайне.

6; 7 балів – якщо завдання виконано правильно: викладення матеріалу відповідає положенням теорії державного аудиту та вимогам нормативно-правових актів, формули розрахунків наведено правильно, значення символів у формулах розкрито. Під час формулювання висновків допущені незначні неточності (або послідовність виконання розрахунків роз'яснено недостатньо). Оформлення охайне.

4; 5 балів – якщо завдання виконано в цілому правильно: викладення матеріалу здійснено без належного обґрунтування, допущені несуттєві неточності під час викладення теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, не роз'яснено значення символів у формулах. Висновки відсутні (або оформлення неохайне).

2; 3 бали – якщо в процесі викладення матеріалу допущені суттєві помилки при викладенні теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, допущені помилки під час здійснення розрахунків. Обґрунтування відсутнє. Допущена неохайність під час оформлення відповіді.

1 бал – якщо формули розрахунків наведено правильно, але під час викладення матеріалу допущені суттєві помилки під час висвітленні теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, допущені суттєві помилки під час здійснення розрахунків, які призвели до неправильної загальної відповіді. Обґрунтування відсутнє. Висновки не сформульовані. Допущена неохайність під час оформлення відповіді.

Завдання 4 містить ситуаційне завдання, яке передбачає наявність знань базових положень теорії державного аудиту та положень відповідних законодавчих та нормативних актів, вмінь щодо виконання розрахунків помірного рівня складності та щодо визначення ступеня достовірності тверджень, вміння надавати обґрунтовані висновки. Максимальна оцінка – **8 балів**.

8 балів – якщо завдання виконано правильно: розрахунки виконано за типовим алгоритмом без помилок, обґрунтування відповіді здійснене згідно з положеннями теорії державного аудиту та вимогами нормативно-правових актів, формули розрахунків наведено правильно, значення символів у формулах розкрито, послідовність виконання розрахунків роз'яснено. Висновки сформульовано чітко, в логічній послідовності з належним обґрунтуванням. Оформлення охайне.

6; 7 балів – якщо завдання виконано правильно: викладення матеріалу відповідає положенням теорії державного аудиту вимогам нормативно-правових актів з питань аудиту, формули розрахунків наведено правильно, значення символів у формулах розкрито. Під час формулювання висновків допущено незначні неточності (або послідовність виконання розрахунків роз'яснено недостатньо). Оформлення охайне.

4; 5 балів – якщо завдання виконано в цілому правильно: викладення матеріалу здійснено без належного обґрунтування, допущені несуттєві неточності під час викладення теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, не роз'яснено значення символів у формулах. Висновки відсутні (або оформлення неохайне).

2; 3 бали – якщо під час викладення матеріалу допущено суттєві помилки під час викладення теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, допущені помилки під час здійснення розрахунків. Обґрунтування відсутнє. Допущена неохайність під час оформлення відповіді.

1 бал – якщо формули розрахунків наведено правильно, але під час викладення матеріалу допущено суттєві помилки під час висвітлення теоретичних положень чи вимог нормативно-правових актів, допущені суттєві помилки під час здійснення розрахунків, які призвели до неправильної загальної відповіді. Обґрунтування відсутнє. Висновки не сформульовані. Допущена неохайність під час оформлення відповіді.

Завдання 5 містить ситуаційне завдання, яке передбачає наявність вміння щодо виконання розрахунків підвищеного рівня складності на основі застосування сукупності методів державного аудиту, положень теорії державного аудиту та нормативно-правових актів із питань державного аудиту. Максимальна оцінка – **16 балів**.

16 балів – якщо завдання вирішено правильно. Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу, ефективно їх застосовує. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить посилання на норми зако-

нодавчих та інших нормативних документів, що регламентують питання, значення всіх символів у формулах розкрито, надані пояснення всіх проміжних результатів, оформлення охайне. Висновки сформульовані чітко.

12 – 15 балів – якщо завдання вирішено правильно. Студент володіє системними знаннями навчального матеріалу. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить посилання на норми законодавчих та інших нормативних документів, що регламентують питання, оформлення охайне. Під час формулювання висновків допущені несуттєві неточності або не роз'яснені окремі проміжні розрахунки.

8 – 11 балів – якщо завдання виконано в цілому правильно з використанням типового алгоритму, але при цьому студент допускає незначну арифметичну помилку або незначні неточності під час викладення теоретичних обґрунтувань. Обґрунтування не вичерпне, відсутні посилання на норми законодавчих та інших нормативних документів, що регламентують питання, або допущені неточності під час посилання на такі документи. Висновок сформульовано нечітко, або він відсутній. Оформлення відповіді охайне.

4 – 7 балів – якщо завдання виконано з використанням елементів типового алгоритму, але при цьому студент в деяких розрахунках допускає арифметичну помилку та неточності під час викладення теоретичних обґрунтувань. Обґрунтування невичерпне, відсутні посилання на норми законодавчих та інших нормативних документів, що регламентують питання, або допущені неточності під час посилання на такі документи. Висновок сформульовано нечітко, або він відсутній. Оформлення відповіді охайне.

1 – 3 бали – якщо студент використовує окремі елементи типового алгоритму, допускає методологічні та арифметичні помилки в розрахунках чи викладенні теоретичних обґрунтувань. Висновок сформульовано нечітко, або він взагалі відсутній. Оформлення неохайне.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.1.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання		Оцінка рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Максимальний бал	
1	2	3	4		5	6	
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади державного аудиту							
Визначати особливості здійснення державного аудиту в Україні та за її межами	1	Ауд.	2	Лекція	Тема 1. Історія виникнення та розвитку державного аудиту. Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту. Тема 3. Класифікація державного аудиту	Робота на лекції	0,5
			2	Семінарське заняття	Проблемні питання виникнення і розвитку державного аудиту в Україні та за її межами	Активна робота на занятті	0,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 1. Проведення порівняльної оцінки державного аудиту на різних етапах його розвитку. Розкриття основних завдань розвитку державного аудиту в Україні. Дослідження основних положень Лімської декларації. Узагальнення особливостей організації державного аудиту у зарубіжних країнах. Скласти предметний показчик до Стандартів аудиту державних фінансів <i>INTOSAI</i>	Усне опитування, вибірковий огляд конспектів	–
	2	Ауд.		Лекція	–	–	–
			2	Семінарське заняття	"Сутність та зміст державного аудиту: дискусійні питання"	Активна робота на занятті	3

1	2	3		4		5	6
	3	СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 2. Порівняльний аналіз міжнародних нормативних актів щодо врегулювання державного аудиту. Особливості державного аудиту за національним законодавством. Відмінності державного аудиту від інспектування, перевірки та незалежного аудиту	Тестування, вибіркового огляд конспектів	–
			Ауд.	2	Лекція	Тема 4. Суб'єкти державного аудиту. Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України. Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	Робота на лекції
		2		Семінарське заняття	"Зміст різновидів державного аудиту в міжнародній та вітчизняній практиці"	Активна робота на занятті	3,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 3. Порівняння основних видів державного аудиту за міжнародними та національними стандартами. Визначення різновидів державного аудиту в Україні. Підготовка до контрольної роботи	Тестування, вибіркового огляд конспектів	–
Здійснювати організацію державного аудиту	4	Ауд.		Лекція	–	–	–
			2	Семінарське заняття	"Особливості функціонування Державної фінансової інспекції та Рахункової палати України"	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 4. Розкриття призначення та функцій ДФІ України. Особливості діяльності Рахункової палати України в сфері державного аудиту. Порівняльний аналіз повноважень ДФІ та Рахункової палати України щодо здійснення державного аудиту. Скласти предметний покажчик Закону України "Про державний фінансовий контроль" та Закону України "Про Рахункову палату"	Економічний диктант, вибіркового огляд конспектів	3

1	2	3	4		5	6	
69	5	Ауд.	2	Лекція	Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності). Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	Робота на лекції	0,5
			2	Семінарське заняття	Сучасний стан організації державного аудиту ДФІ України"	Активна робота на занятті	0,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 5. Дослідження нормативно-правового забезпечення організації державного аудиту органами ДФІ. Огляд планової документації	Усне опитування, тестування, вибірковий огляд конспектів	–
	6	Ауд.		Лекція	–	–	–
				Семінарське заняття	–	–	–
	СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 6. Дослідження нормативно-правового забезпечення організації державного аудиту органами Рахункової палати України. Огляд планової документації	–	–	
	7	Ауд.	2	Лекція	Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів. Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій	–	0,5
			2	Семінарське заняття	"Сучасний стан організації державного аудиту Рахунковою палатою України"	–	6,5
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до семінарського заняття з теми 6. Дослідження нормативно-правового забезпечення організації державного аудиту органами Рахункової палати України. Огляд планової документації. Підготовка до контрольної роботи	Вибірковий огляд конспектів	–
	8	Ауд.		Лекція	–	–	–

1	2	3	4		5	6				
			2	Семінарське заняття	Колоквіум з модуля 1	Написання колоквіуму	5			
		СРС	7	Підготовка до занять	Підготовка самостійної роботи до тем 4 – 6. Підготовка до колоквіуму	–	3			
Змістовий модуль 2. Методичні основи державного аудиту										
09	Здійснювати державний аудит		9	Ауд.	2	Лекція	Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності. Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Тема 13. Аудит державного і комунального майна	Робота на лекції	0,5	
					2	Практичне заняття	Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	Активна робота на занятті	0,5	
				СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 7. Згідно власного варіанта виконуваних завдань навести особливості аудиту ефективності виконання бюджетних програм окремої галузі. Типові порушення в ході виконання бюджетних програм. Приклади проблем і гіпотез аудиту, пропозиції щодо їх формування (проаналізувати реальні бюджетні програми)	Усне опитування, тестування, огляд конспектів	–	
					Ауд.		Лекція	–	–	
				10		2	Практичне заняття	Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	Активна робота на занятті	3
			СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 8. Визначення особливостей державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання. Встановлення порядку визначення ризикових операцій діяльності суб'єктів господарювання	Усне опитування, економічний диктант	–		
		11	Ауд.		Лекція	–	–	–		

1	2	3	4		5	6	
61		2	Практичне заняття	Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів	–	4	
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 9. Самостійне опрацювання таких питань: 1. Сутність та особливості формування державного і місцевого бюджетів. 2. Фінансова звітність, яка підтверджує виконання місцевого бюджету. Підготовка до контрольної роботи	Усне опитування, перевірка конспектів	–
	12	Ауд.		Лекція	–	–	–
			2	Практичне заняття	Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій	Активна робота на занятті	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 10. Визначення основних напрямів державного аудиту ефективності діяльності. Опрацювати зразки робочих і узагальнюючих документів аудиту ефективності діяльності	Усне вибіркоче опитування, економічний диктант	3
	13	Ауд.		Лекція	–	–	–
			2	Практичне заняття	Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності	–	1
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 11. Порівняння особливостей методики державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання і державного аудиту окремих господарських операцій, результати оформити у вигляді таблиці	Усне опитування, тестування	–
	14	Ауд.		Лекція	–	–	–
				Практичне заняття	–	–	–
		СРС	7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 11. Порівняння особливостей методики державного аудиту діяльності суб'єктів господарювання і державного аудиту окремих господарських операцій, результати оформити у вигляді таблиці	Перевірка конспектів	–

Закінчення табл. 11.1

1	2	3	4		5	6		
62	15	Ауд.		Лекція	–	–	–	
			2	Практичне заняття	Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Активна робота на занятті	7	
		СРС	6	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 12. Визначення типових порушень в ході формування і використання доходів та видатків державного бюджету. Встановлення заходів, що вживаються в разі виявлення порушень державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Підготовка до контрольної роботи	Усне опитування, тестування, перевірка конспектів	–	
				Лекція	–	–	–	
		16	Ауд.	2	Практичне заняття	Тема 13. Аудит державного і комунального майна	Активна робота на занятті	5
				7	Підготовка до занять	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття з теми 13. Визначення особливостей віднесення майна до об'єктів державної чи комунальної власності, результати оформити у вигляді таблиці. Відмінності об'єктів аудиту державного і комунального майна. Підготовка творчого завдання	Усне опитування, тестування, перевірка конспектів	3
	17	Ауд.		Лекція	–	–	–	
			2	Практичне заняття	Колоквіум з модуля 2	Активна робота на занятті, написання колоквіуму	6	
		СРС	6	Підготовка до занять	Підготовка до колоквіуму			
	Сесія	Ауд.		Предекзам. консультац.			40	
				ЕКЗАМЕН				
		СРС		Підготовка до екзамену				
Усього годин		150	Загальна максимальна кількість балів по дисципліні			100		

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами навчання

Теми змістовного модулю		Активна робота на парі	Усне опитування	Самостійні (індивідуальні) завдання	Творчі завдання	Поточні КР	Колоквіуми	Сума
Змістовий модуль 1	Тема 1. Історія виникнення та розвиток державного аудиту	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 3. Класифікація державного аудиту	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 4. Суб'єкти державного аудиту	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 5. Організація державного аудиту ДФІУ	1	1	1		1		4
	Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України	1	1	1		1	5	9
Змістовий модуль 2	Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання	0,5	1	1		1		3,5
	Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів	1	1	1		1		4
	Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій	1	1	1		1		4
	Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності	1	1	1		1		4
	Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	0,5	0,5	0,5		0,5		2
	Тема 13. Аудит державного і комунального майна	0,5	0,5	0,5	5	0,5	5	12
Сума		9	12	12	5	12	10	60

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.3.

Максимальний бал на тиждень

Теми змістовного модуля			Активна робота на парі	Усне опитування	Самостійні (індивідуальні) завдання	Творчі завдання	Поточні КР	Колоквіуми	Сума
Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні засади державного аудиту	Тема 1	1 тиждень	1	-	-	-	-	-	1
	Тема 2	2 тиждень	-	3	-	-	-	-	3
	Тема 3	3 тиждень	1	-	-	-	3	-	4
	Тема 4	4 тиждень	-	-	3	-	-	-	3
	Тема 5	5 тиждень	1	-	-	-	-	-	1
	Тема 6	6 тиждень	-	-	-	-	-	-	0
		7 тиждень	1	3	-	-	3	-	7
		8 тиждень	-	-	3	-	-	5	8
Змістовий модуль 2. Методичні основи державного аудиту	Тема 7	9 тиждень	1	-	-	-	-	-	1
	Тема 8	10 тиждень	-	3	-	-	-	-	3
	Тема 9	11 тиждень	1	-	-	-	3	-	4
	Тема 10	12 тиждень	-	-	3	-	-	-	3
	Тема 11	13 тиждень	1	-	-	-	-	-	1
		14 тиждень	-	-	-	-	-	-	0
	Тема 12	15 тиждень	1	3	-	-	3	-	7
	Тема 13	16 тиждень	-	-	3	5	-	-	8
17 тиждень		1	-	-	-	-	5	6	
Усього			9	12	12	5	12	10	60

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів

навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.4).

Таблиця 11.4

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F		

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

12. Рекомендована література

12.1. Основна

1. Державний фінансовий контроль: ревізія та аудит : Інтегров. навч.-атест. комплекс для кер. і фінанс.-економ. фахівців бюджетн. установ / П. К. Германчук, І. Б. Стефанюк, Н. І. Рубан та ін. – К. : АВТ, 2004. – 423 с.
2. Дікань Л. В. Держаний аудит : навч. посіб. / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна ; за заг. ред. канд. екон. наук, проф. Л. В. Дікань. – К. : Знання, 2011. – 503 с.
3. Дікань Л. В. Державний аудит : конспект лекцій / Л. В. Дікань. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 87 с.
4. Контроль у бюджетних установах: теорія та практика : монографія / Л. В. Дікань, Н. В. Синюгіна, Є. В. Дейнеко та ін. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2013. – 270 с.

12.2. Додаткова

5. Дікань Л. В. Контроль і ревізія : навч. посіб. / Л. В. Дікань. – 2-ге вид., перероб. і доп. Л. В. Дікань. – К. : Знання, 2007. – 327 с.
6. Дікань Л. В. Фінансовий контроль: теорія та методологія : монографія / Л. В. Дікань, Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2009. – 92 с.
7. Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль : навч. метод. посібн. для студентів напрямів підготовки "Фінанси і кредит", "Облік і аудит" / Л. В. Дікань, В. О. Лукін. – Х. : ХІБС УБС НБУ, 2011. – 130 с.
8. Дікань Л. В. Фінансово-господарський контроль : навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Л. В. Дікань. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 336 с.
9. Лин Я. І. Державний фінансовий контроль і аудит в управлінні ефективністю використання бюджетних коштів [Ноти] : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.08 "Гроші, фінанси і кредит" / Ун-т банк. справи НБУ Укр. (м. Київ). – К., 2015. – 20 с.
10. Облік у бюджетних установах : навч. посіб. / І. Д. Ватуля, М. І. Ватуля, З. М. Левченко ; Полтав. держ. аграр. акад. – К. : ЦУЛ, 2009. – 367 с.
11. Дікань Л. В. Система фінансового контролю в Україні: сучасний стан організації та перспективи розвитку : монографія / Л. В. Дікань,

Ю. О. Голуб, Н. В. Синюгіна та ін. ; за заг. ред. к. е. н., проф. Л. В Дікань. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2010. – 96 с.

12.3. Інформаційні ресурси

12. Бюджетний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.

13. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.

14. Дікань Л. В. Контроль у бюджетних установах 12.3 : підручник, затв. МОН [Електронний ресурс] / за ред. В. С. Пономаренка ; керівник проекту В. М. Анохін ; комп. верстка, дизайн, обробка зобр., звуку, відеомонтаж, анімація: Л. В. Дікань, Л. В. Синюгіна ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – Режим доступу : http://10.2.0.197/el_books/books/inf_sys_dep/control_of_budget_istitution/0.swf.

15. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.

16. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

17. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю : розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 травня 2005 року № 158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/158-2005-р>.

18. Методика проведення Державною фінансовою інспекцією України, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : Наказ Міністерства фінансів України від 26.06.2014 р. № 728 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0826-14>.

19. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

20. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова правління Національного банку України від 15.12.2004 р. № 637 (із змінами, внесеними згідно з Постановами Національного банку № 277 від 10.08.2005 р. № 454 від 13.12.2006 р. № 252 від 29.04.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0040-05>.

21. Положення про Державну фінансову інспекцію України : Указ Президента України від 23.04.2011 р. № 499/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/82637>.

22. Положення про Державну фінансову інспекцію України : Постанова Кабінету Міністрів України від 6.08.2014 р. № 310 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/310-2014-п>.

23. Положення про територіальні органи Державної фінансової інспекції України та їх підрозділи : Наказ Міністерства фінансів України від 03.10.2011 р. № 1236 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.dtkr.ua/ua/doc/1201.1321.0>.

24. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм : Постанова Кабінету Міністрів України від 10.08.2004 р. № 1017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-п>.

25. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2006 р. №361 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/361-2006-п>.

26. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 698 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/698-2007-п>.

27. Порядок проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту окремих господарських операцій : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2014 р. № 214 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/214-2014-п>.

28. Про аудиторську діяльність в Україні : Закон України від 07.07.2011 р. № 3610-VI (3610-17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3125-12>.

29. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України (із змінами, внесеними Законом України від 02.12.2010 р. № 2756-VI) (2756-17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

31. Про затвердження Порядку проведення інспектування Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами : Постанова Кабінету Міністрів України від 20.04.2006 р. № 550 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-п>.

32. Про затвердження Стратегії розвитку системи державного фінансового контролю, що здійснюється органами виконавчої влади Постанова кабінету Міністрів України від 24.07.2003 №1156 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://docs.dtkr.ua/ua/doc/1052.1125.0>.

33. Про затвердження Стратегії розвитку системи управління державними фінансами : Постанова кабінету Міністрів України від 01.08.2013 р. № 774-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/774-2013-р>.

34. Про здійснення державних закупівель : Закон України від 10.04.2014 р. № 1197-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>.

35. Про Концепцію застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі : Розпорядження КМУ від 14.09.2002 р. № 538-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>.

36. Про оплату праці : Закон України (із змінами та доповненнями, внесеними Законами України від 23.01.1997 р. № 20/97-ВР, від 25 червня 2009 р. № 1574-VI) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jurisconsult.net.ua>.

37. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 р. № 2939-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.

38. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 р. № 576-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

39. Про утворення Державної аудиторської служби України : Постанова кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 868 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/868-2015-п>.

12.4. Методичне забезпечення

40. Державний аудит : навч. метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Л. В. Дікань, О. О.Вороніна, Ю. О.Голуб та ін. ; за заг. ред. канд. екон. наук, професора Л. В. Дікань. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 164 с.

41. Контрольні завдання до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Державний аудит" для студ. спец. "Облік і аудит" ден. форми навч. / укл. Ю.О. Голуб; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 47 с.

42. Методичні рекомендації до виконання лабораторних робіт з використанням комп'ютерної техніки з навчальної дисципліни "Державний аудит" для студентів спеціальності "Облік і аудит" денної форми навчання / укл. Ю.О. Голуб; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 42 с.

43. Методичні рекомендації до семінарських і практичних занять з навч. дисц. "Державний аудит" для студ. спец. "Облік і аудит" ден. форми навч. / укл. Ю.О. Голуб; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 62 с.

44. Робоча програма навчальної дисципліни "Державний аудит" для студ. напряму підготовки "Облік і аудит" ден. форми навч. / укл. Л.В. Дікань; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 44 с.

45. Роздавальний матеріал з навчальної дисципліни "Державний аудит" для студ. спец. "Облік і аудит" ден. форми навч. / укл. Ю.О. Голуб; Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 46 с.

Додатки

Додаток А

Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни "Державний аудит" за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність, відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Становлення та розвиток державного аудиту					
Здатність визначати етапи розвитку державного аудиту	Етапи розвитку контролю, економічного контролю, державного фінансового контролю	Знати еволюції розвитку державного аудиту	Характеризувати окремі етапи розвитку державного аудиту	Доносити об'єктивну інформацію про еволюцію державного аудиту зацікавленим особам	Самостійно визначати і характеризувати етапи розвитку державного аудиту
Здатність визначати особливості організації державного аудиту в зарубіжних країнах		Знати особливості організації державного аудиту в зарубіжних країнах та діяльності міжнародних контролюючих організацій	Визначати особливості його організації в зарубіжних країнах	Доносити об'єктивну інформацію про міжнародний досвід державного аудиту зацікавленим особам	Самостійно визначати і характеризувати особливості організації державного аудиту в зарубіжних країнах

1	2	3	4	5	6
Тема 2. Сутність та організаційно-правові засади державного аудиту					
Здатність організувати державний аудит з урахуванням правових норм	Сутність понять: "контроль", "фінансовий контроль", "аудит". Загальнонаукові методи пізнання	Знати необхідність, місце, значення та сутність державного аудиту. Знати основні законодавчі акти в сфері державного аудиту. Знати повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) щодо проведення аудиту в державному секторі	Доводити необхідність, місце, значення та сутність державного аудиту. Уміння визначати основні законодавчі вимоги до державного аудиту. Уміння визначати і аналізувати повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) щодо проведення аудиту в державному секторі	Обґрунтовувати власну позицію щодо необхідності, місця, значення та сутності державного аудиту. Доносити об'єктивну інформацію про законодавче регулювання державного аудиту зацікавленим особам. Взаємодіяти з іншими аудиторами із дотриманням принципів розподілу повноважень	Ініціативність під час пошуку інформації, що характеризує необхідність, роль, значення та сутність державного аудиту. Ініціативність під час пошуку інформації, що характеризує законодавче регулювання державного аудиту. Ініціативність під час пошуку інформації, що характеризує повноваження приватних аудиторів (аудиторських фірм) щодо проведення аудиту в державному секторі
Тема 3. Класифікація державного аудиту					
Здатність класифікувати державний аудит	Сутність поняття "державний аудит" та його різновиди	Знати загальну класифікацію державного аудиту	Визначати окремі класифікаційні ознаки державного аудиту та надавати характеристику його видам	Із розумінням доносити інформацію щодо видів державного аудиту	Самостійність під час вибору виду здійснення державного аудиту

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Суб'єкти державного аудиту					
Здатність характеризувати діяльність ДФІ України у сфері державного аудиту. Здатність характеризувати діяльність Рахункової палати України у сфері державного аудиту	Сутність поняття "суб'єкти". Перелік та основне призначення контролюючих органів України. Перелік та основне призначення контролюючих органів України	Знати засади діяльності ДФІ України. Знати засади діяльності Рахункової палати України	Організовувати державний аудит з боку ДФІ України. Уміння організувати державний аудит з боку Рахункової палати України	Донести до відома управлінського персоналу інформації про засади власної діяльності. Донести до відома управлінського персоналу інформації про засади власної діяльності	Відповідальність за професійне виконання професійних завдань. Відповідальність за професійне виконання професійних завдань
Тема 5. Організація державного аудиту Державною фінансовою інспекцією України					
Здатність організувати державний аудит	Сутність поняття "організація", "планування", "державний аудит". Форми та види планів в контрольній діяльності	Розуміти зміст стадій та етапів організації державного аудиту	Застосовувати методи і прийоми організації державного аудиту	Бути готовим до співробітництва в процесі організації державного аудиту	Відповідальність за раціональну організацію державного аудиту
Тема 6. Організація державного аудиту Рахунковою палатою України					
Здатність організувати державний аудит	Розуміння змістовності стадій та етапів як складових організації контрольного процесу	Розуміти зміст стадій та етапів організації державного аудиту	Застосовувати методи і прийоми організації державного аудиту	Бути готовим до співробітництва в процесі організації державного аудиту	Відповідальність за раціональну організацію державного аудиту

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Державний аудит виконання бюджетних програм (аудит ефективності)					
Здатність здійснювати державний аудит виконання бюджетних програм. Здатність оформляти і реалізовувати результати державного аудиту виконання бюджетних програм	Розуміння змістовності програмно-цільового методу. Загальні положення обліку в бюджетних установах	Знати методики державного аудиту виконання бюджетних програм. Знати порядки оформлення і реалізації результатів державного аудиту виконання бюджетних програм	Застосовувати методики державного аудиту виконання бюджетних програм. Складати узагальнюючі документи за результатами державного аудиту виконання бюджетних програм	Доносити до управлінського персоналу проблемних питань, що виявлені під час державного аудиту виконання бюджетних програм. Доносити до управлінського персоналу результатів державного аудиту виконання бюджетних програм	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів. Відповідальність за складання узагальнюючих документів
Тема 8. Державний аудит діяльності суб'єктів господарювання					
Здатність здійснювати державний аудит фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Здатність оформляти і реалізовувати результати державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Сутність понять: "суб'єкт господарювання державного сектору", "підприємство". Загальні положення обліку суб'єктів господарювання. Розуміння змістовності та призначення підсумкових документів державного аудиту	Знати методики державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Знання порядку оформлення і реалізація результатів державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Застосовувати методики державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Складати узагальнюючі документи за результатами державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Доносити до управлінського персоналу проблемних питань, що виявлені під час державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки. Доносити до управлінського персоналу результатів державного аудиту фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів. Відповідальність за складання узагальнюючих документів

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Державний аудит виконання місцевих бюджетів					
Здатність здійснювати державний аудит виконання місцевих бюджетів. Здатність оформляти і реалізовувати результати державного аудиту виконання місцевих бюджетів	Сутність понять: "місцеві бюджети", "кошторис". Загальні положення обліку в бюджетних установах	Знати методики державного аудиту виконання місцевих бюджетів. Знати порядки оформлення і реалізації результатів державного аудиту виконання місцевих бюджетів	Застосовувати методики державного аудиту виконання місцевих бюджетів. Складати узагальнюючі документи за результатами державного аудиту виконання місцевих бюджетів	Доносити до управлінського персоналу проблемні питання, що виявлені під час державного аудиту виконання місцевих бюджетів. Донесення до управлінського персоналу результатів державного аудиту виконання місцевих бюджетів	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів. Відповідальність за складання узагальнюючих документів
Тема 10. Державний аудит окремих господарських операцій					
Здатність здійснювати державний аудит окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Загальні положення обліку суб'єктів господарювання	Знати методики державного аудиту окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Застосовувати методики державного аудиту окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Доносити до управлінського персоналу проблемні питання, що виявлені під час державного аудиту окремих господарських операцій суб'єктів господарювання державного сектору економіки	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів
Тема 11. Державний аудит ефективності діяльності					
Здатність здійснювати аудит ефективності діяльності	Перелік та основне призначення статей державного бюджету	Знати методики аудиту ефективності діяльності	Застосовувати методики аудиту ефективності діяльності	Доносити до управлінського персоналу проблемні питання,	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів

1	2	3	4	5	6
Здатність оформляти і реалізовувати результати аудиту ефективності діяльності	України. Загальні положення обліку в бюджетних установах	Знати порядки оформлення і реалізації результатів аудиту ефективності діяльності	Складати узагальнюючі документи за результатами аудиту ефективності діяльності	що виявлені під час аудиту ефективності діяльності. Доносити до управлінського персоналу результати аудиту ефективності діяльності	Відповідальність за складання узагальнюючих документів
Тема 12. Аудит доходів і видатків державного бюджету, державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів					
Здатність здійснювати аудит доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Здатність оформляти і реалізовувати результати аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Сутність понять: "доходи і видатки бюджету", "державне адміністрування", "міжбюджетні трансферти". Загальні положення обліку в бюджетних установах	Знати методики аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Знати порядки оформлення і реалізації результатів аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Застосовувати методики аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Складати узагальнюючі документи за результатами аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Доносити до управлінського персоналу проблемні питання, що виявлені під час аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів. Доносити до управлінського персоналу результатів аудиту доходів і видатків державного бюджету, аудиту державного адміністрування та міжбюджетних трансфертів	Відповідальність за правильність застосування методів і прийомів. Відповідальність за складання узагальнюючих документів

Закінчення додатка А

Закінчення табл. А.1

1	2	3	4	5	6
Тема 13. Аудит державного і комунального майна					
Здатність здійснювати аудит державного і комунального майна	Загальні положення обліку суб'єктів господарювання	Знати сутності аудиту державного і комунального майна. Знати методики аудиту державного і комунального майна	Відрізнити аудит державного і комунального майна від інших форм державного аудиту. Визначити методи і прийоми аудиту державного і комунального майна	Донести об'єктивну інформацію про сутність аудиту державного і комунального майна зацікавленим особам. Уміти співпрацювати з іншими державними аудиторами під час здійснення аудиту державного і комунального майна	Самостійно приймати рішення щодо застосування тих чи інших методів аудиту державного і комунального майна. Самостійно проводити аудит державного і комунального майна

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	9
4. Структура навчальної дисципліни.....	15
5. Теми та плани семінарських занять.....	16
6. Теми практичних занять	19
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами	22
7. Самостійна робота студентів	30
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики	34
8. Індивідуально-консультативна робота	41
9. Методи навчання	41
10. Методи контролю	46
11. Розподіл балів, які отримують студенти	56
12.1. Основна	66
12.2. Додаткова	66
12.3. Інформаційні ресурси	67
12.4. Методичне забезпечення	70
Додатки.....	71

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ДЕРЖАВНИЙ АУДИТ"
для студентів усіх спеціальностей
денної форми навчання**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Дікань** Лариса Василівна
Кожушко Ольга Вікторівна
Лядова Юлія Олександрівна

Відповідальний за видання *Л. В. Дікань*

Редактор *О. В. Анацька*

Коректор *В. В. Міхно*

План 2016 р. Поз. № 22 ЕВ. Обсяг 79 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*